

Előfizetési ára:
 Egész évre.....**6.** —
 Fél évre.....**3.** —
 Negyed évre.....**1.50**
 ..
Hirdetéseket
 felvesz a kiadóhivatal
 IV. egyetem-tér 6.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
 minden hó 1. és 15-én.
 SZERKESZTŐSÉG
 és
 KIADÓHIVATAL
 IV. kerület,
 egyetem-tér 6. sz.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete, a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata, a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának, a Budapesti Pinczér-Egylet, és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A szállodások-, vendéglősök- és koresmárosok- ipartársulata létezik: IV. kerület, Himzö-utca 1. szám. A budapesti I—III. ker. szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők-ipartársulat létezik: II. ker., Medve-utca, Fácán.	Kiadótlajdonos és felelős szerkesztő: WAGNER JÓZSEF IV. egyetem-tér 6. Főmunkatárs: F. Kiss Lajos.	A „Budapesti Pinczér-Egylet” létezik: IV., vármegye-ház-utca 9. PAULITS JÓZSEF közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3. létezik.
--	---	---

A „Szállodások, vendéglősök, kávések, pinczerek és kávésségédek országos nyugdíjintézete” HARMADIK KONGRESSZUSA.

Budapest, 1897. évi július hó 6., 7. és 8-án.

Az országos nyugdíjintézet létesítése érdekében egybehívott országos kongresszus f. évi július hó 6., 7. és 8. napjain folyt le Budapesten, úgy a vidék, mint a főváros szakkörének rendkívüli érdeklődése mellett. Azok a Hiob-jóslások, amelyekkel egyik - másik lapjárunk a világot rémítette, tehát nem váltak be, a kongresszus egybegyűlt, a mindvégig magas színvonalon állott tanácskozások pozitív eredménnyel jártak, úgy hogy most már a több mint hároméves mult tevékenységének eredményét teljesen biztosítottak tekinthetjük. Referálván a kongresszusi tanácskozásokról és azoknak eredményeiről, természetes, hogy szűk korlátok közé szorított tudósításunkban nem emlékezhetünk meg minden egyes mozzanatról, nem tehetjük azonban, hogy három momentumra nevezetesen az intézmény czímének és az alapszabály-tervezet 11. és 16., illetve 29. §§-ának megváltoztatására már most ne tegyünk néhány megjegyzést.

A szegedi kongresszus által kontemplált czímnek a kongresszus által eszközölt megváltoztatása a „Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata” által tett indítvány folytán vált szükségessé, és dicséretre legyen mondvá, a kongresszuson képviselt egyesületek által július hó 6-ikán tartott közös előértekezletnek, hogy midőn Bokros Károly kongresszusi elnök az ipartársulat indítványának elfogadását ajánlotta, az értekezlet, tekintettel arra, hogy az ipartársulat hozzájárulása a nyugdíjintézmény egész jövőjét van hivatva biztosítani, — az indítványt egyhangulag elfogadta.

Hogy azután a kongresszus maga az ipartársulat által indítványozott czímet („Szállodások, vendéglősök, kávések s azok alkalmazottai országos nyugdíjintézete”) „Szállodások, vendéglősök, kávések, pinczerek és kávésségédek országos nyugdíjintézete”-re változtatta, abban leli magyarázatát, hogy — amint ezt Nérey Dezső, az előkészítő-bizottság elnöke, úgy az előkészítő-bizottság utolsó ülésén, valamint a kongresszus alkalmával is kifejtette, a megszűnt „Budapesti kávésségédek betegsegélyző egyesületének” 15 ezer forintnyi vagyonmaradványa vagy annak egy része *) a miniszterileg megerősített alapszabályok alapján csak úgy fog a nyugdíj-

intézet javára átadhatni, ha annak czímében is már kifejezésre jut a kávésségédek feltétlen érdekelte volta.

Ezen az egy jelentékeny tényen kívül meg kell még emlékeznünk egy másik változtatásról is, mely szintén a budapesti vendéglős ipartársulat átirata folytán vált szükségessé. E változtatás folytán a pinczerek most már nemcsak 18, hanem 14 éves korukban válhatnak a nyugdíjintézet tagjaivá, ellenben elesik az alapszabálytervezetben kontemplált rendkívüli tagság. E változtatás folytán azonban szükségessé vált a 29. §. új átdolgozása, aminek következtében egyúttal a napirend 7-dik (A nyugdíjgyesület szervezése; tisztikarának megválasztása. Terv. 63. a.) és 8-dik (A szakszervezetek vagyoniának az orsz. nyugdíjgyesület vagyonához felajánlása. Terv. 6. §. a.) pontjainak tárgyalását is el kellett állani. E fontos változtatásokról annyival is inkább meg kell már most emlékeznünk, mivel tudjuk, hogy egy és más oldalról ezen elintézetlen maradt pontokat a kongresszus sikertelensége bizonyítékaul fogják felhozni. Mivel azonban a kongresszus ezen pontokra vonatkozólag is érvényes javaslatokat teremtett meg, azt hiszszük, hogy az e tekintetben támasztható aggályokat már eleve indokolatlannak jelenthetjük ki.

Az említettekén kívül a tárgyalásoknak még sok érdekes mozzanatáról emlékezhetnénk meg. Ezek azonban inkább a tárgyalások menetére s egyes pontok változtatására vonatkozóan, a következőkben szoros értelemben vett tudósítói tisztunkra szorítkozunk:

Előértekezlet.

— 1897. július hó 6-án. —

A kongresszus napirendjének értelmében a kongresszusi kiküldötték folyó évi július hó 6-ikán közös előértekezletre gyűltek össze a „Budapesti pinczeregyelet” vármegye-ház-utca-i helyiségeiben. Jelen voltak: Bokros Károly, elnök (Budapest); Nérey Dezső, előkészítő-bizottsági elnök (Budapest); Juranovics Ferenc (Szeged); dr. Solti Ödön, nyugdíjintézeti jogtanácsos, F. Kiss Lajos, „A Vendéglős” főmunkatársa; Tóth Endre (Szeged); Báveschitz Sándor (Szeged); Seress Márton, Szálasi Alajos, Sárosi Árpád (Kassa); Kovács Dezső, Veléty Béla, dr. Benedek János, jogtanácsos (Debrecen); Boek Imre (S.-A.-Ujhely); Rumpold József (Kassa); Friedl V. Ferenc (Sztálmár); Achatz Ferenc (Szabadka); Margules Ferenc (S.-Patak); Schlesinger Sándor, titkár (Szabadka); Abrahamovics Mór (S.-A.-Ujhely); Rigó József (Budapest); Kiss Henrik, a „Budapesti pinczér-egylet” elnöke; Lőrincz Elek, a „Budapesti kávésségédek köre”

elnöke; Neumann Károly, Kállay Ernő, Kohn Adolf, Steiner Miksa, Schwarz Fejencz, Schneider Lajos, Magyarics Gusztáv, Kemény József, Gajarszky Károly, Henzel Lajos, Zsádányi-Feldmann Sándor, Fábos Ödön, Deutsch Lajos, Pauly Antal, Ritter Frigyes, Huszka György, nemeskéri Véghe Miklós, Olmosy József, Sternthal József, Kerécz Ferencz Budapestről.

Az előértekezletet Bokros Károly és Juranovics Ferenc elnökök vezették. Jegyzőkönyvvezető F. Kiss Lajos, „A Vendéglős” főmunkatársa, volt.

Az értekezlet határozatai közül — mint legfontosabbakat — a következőket emelhetjük ki:

1. Az előértekezlet Bokros Károly, Nérey Dezső, Juranovics Ferenc, Olmosy József, Kiss Henrik hozzászólása után elhatározza, hogy a „Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata” által javasolt czímváltoztatást elfogadja, tekintettel azonban arra, hogy a) a pinczerek érdekeltsége tisztán kifejezve és b) a kávésségédek vagyona is megszerezhető legyen a nyugdíjintézet javára, a következő czímet fogadja el s terjeszti a közgyűlés elé: „Szállodások, vendéglősök, kávések, pinczerek és kávésségédek országos nyugdíjintézete.”

2. Elfogadtatott Tóth Endre szegedi kiküldött azon indítványa, hogy a nyugdíjintézethez hozzájárult egyesületek vagyoni hozzájárulásokról szóló nyilatkozatukat királyi közigazgatási okirat alakjában küldjék be a központba.

3. Tudomásul vették dr. Solti Ödön jogtanácsosnak a) a házszabályokra, b) a hírlapok meghívására, c) a Rákossy Jenőhöz intézendő felíratra, d) a kijelölt országgyűlési képviselők meghívására, e) a hivatalos gyorsíró díjazására, f) a kőbányai sörgyárakban és Louis François promontori pezsgő-gyáronál leendő látogatásokra, g) az aradi, pécsi, székesfehérvári egyletek átirataira, h) Valkovics Sámuel szatmár-németi vendéglős levelére vonatkozó előterjesztése, valamint tudomásul vették, hogy a jogtanácsos a Margitszigeti kirándulás alkalmával a visszatérésre 50 forint külön hajót rendelt; valamint tudomásul vették

4. Nérey Dezső előkészítő-bizottsági elnöknek azon jelentése is, hogy a nyugdíjintézet javára az országos központi takarékpénztár által kezelt tiszta vagyon jelenleg 4874 frt 45 kr.

Mintán több tárgy nem volt, elnökö Bokros Károly az előértekezlet — jegyzőkönyvnek kijelentésére Nérey Dezsőt és Kiss Henriket kérve fel — a tagok éljenzése közben bezárta.

Ismerkedési estély.

A kongresszusi szórakozások megállapított sorrendje értelmében a kongresszus tagjai 6-dikán ismerkedési estélyre gyűltek a VI.—VII. ker. kör Andrássy-úti vendéglőjének földszinti éttermében, hol a házigazda szerepét szíves előzékenységgel Bokros Károly töltötte be. Megjelentek az összes vidéki kiküldöttek, a főváros több előkelő vendéglőse, kávésa, a fővárosi pinczerek és kávésségédek egyleteinek kiküldöttei. A vendégek a la carte

*) Ezen összeg jelenleg a „Budapesti kávéipartársulat”-nál van gyűmölcsözőleg elhelyezve. A megszűnt betegsegélyző-egylet vagyonából fennmaradt további 5000 frt pedig a „Budapesti kávésségédek betegsegélyző-pénztára” alapját képezi.

étkeztek. A vacsorán csakhamar emelkedett hangulat uralkodott, mely tetőpontját akkor érte el, midőn Bokros Károly, kongresszusi elnök, a vacsora derekán poharát emelvén, azt egy, a vidéki pinczereknek a nyugdíjintézmény körül szerzett érdemeit fejtegető lelkes beszédében a vidéki kiküldöttek javára emelte. Az első beszédet igaz magyar szokás szerint természetesen több is követte. Dr. Solti Ödön jogtanácsos, Tóth Endre (Szeged), F. Kiss Lajos, Schleifer Lajos (Esztergom), Néréy Dezső, a kongresszus előkészítő-bizottsági elnöke, Juranovics Ferencz (Szeged) stb. csak a közóhajoknak tettek eleget, midőn poharukat más-más témájukra felemelték, s ha az elhangzott beszédnek, eltekintve attól, hogy a kollegialitás felebrésztéséhez nagyban hozzájárultak, nem is lett volna más haszna, minthogy némely félreértések — már mint Budapest állítólagos részvétele tekintetében — szőjélesztatva, illetve megszüntetve lettek, úgy ez az egy körülmény maga is megadta a jól sikerült ismerkedési estély erkölcsi értékét. Az ismerkedési estély után Ó-Budavárba indult a vendégek egy része.

A kongresszus első napja.

A kongresszus első napján pontban 9 órakor gyűltek össze a kongresszusi kiküldöttek a VI.—VII. kerületi kör Andrássy-uti palotájának első emeleti dísztermében. Az elnöki emelvényen a következők foglaltak helyet: Bokros Károly kongresszusi elnök, Steiner Sándor társelnök, Néréy Dezső előkészítő-bizottsági elnök, dr. Solti Ödön jogtanácsos, F. Kiss Lajos, a „Vendéglős” főmunkatársa, mint a kongresszus főjegyzője, Lőrincz Elek, a „Budapesti kávésszögdek köre” elnöke, Kiss Henrik, mint a „Budapesti pinczer-egylet” elnöke.

Bokros Károly elnök a kongresszust megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére F. Kiss Lajos főjegyzőt kéri fel.

Dr. Solti Ödön a kongresszushoz érkezett következő sürgönyöket olvasta fel:

»Szívből, lélekbelül üdvözlőjük az alakulást; sikeres eredményt kíván a „Nyitrai testület.”

»Mai tanácskozásokra összegyűlt Magyarország testvéreink munkálkodásának sikeréért Isten áldását kéri és azért fohászkodik Pavettis Ignác, Markovits Domonkos, Garab József, Tóth József, Horváth Lajos, Peick József, Szaphir Marezi. *Szabadka.*»

»Kérem, tolmácsolják szívesen üdvözlőünket a kongresszus összes tag uraknak. Áldás kísérje nemes működésüket. Valkovits elnök. *Szatmár.*»

Bokros Károly elnök a tárgyalást a következő megnyitóval vezette be:

„Uram!”

Mielőtt a mai napra egybehívott kongresszust megnyitottam nyilvánítanom, örömmel üdvözlöm úgy a vidékről idefáradt kongresszusi tagokat, mint a székesfőváros pinczeregének jelenlévő képviselőit is.

Fontos, sőt életbevágó, megvalósításuk esetén messzeható, örökbecsű kérdéseket leszünk hivatva ezen kongresszusunkon megvitatni, amely kérdések között egyike a legfontosabbnak az országos nyugdíjintézménynek már-már égető szükségét képező megvalósítása, a melynek tárgyalásánál — reményem — a kellő megfontoltság és higgyettség egy percze sem fognak hiányozni.

Milyen tisztelt uraim!

A 19-dik század vége felé jár: mint jó hazafiakhoz illik, a nemzet nagy ünnepnapjaiban mi is megünnepeltük nemzetünk ezeréves fennállását és mi a tanúság? Jól megtelt gyomor, egyéb semmi! Most már üres a zsebünk, de valljuk be, üres a szívünk is, üres, mert nem érez, nemesebben nem tud lelkesedni a közérdekért, agyunk nem foglalkozik a jövővel, azt gondoljuk „ugy van jól minden, amint van.”

Eltekintve az országos vendéglős-kongresszustól, melynek a vendéglősipar érdekeit védeni és előmozdítani czélzó böles határozatait a miniszteri burokratának már is sikerült félig-meddig agyoncsapni, az elmúlt nagy ünnepnek nem maradt egyetlenegy eredményes napja sem, sem a vendéglősöknel, sem a kávéosknál, sem a pinczereknél. Akkor, a midőn minden foglalkozást űző egyéneknek találkoznunk a humanitás melegt árasztó áldásaival, csak mi késünk, csak mi vagyunk elfasulva, csak a mi szívünk kihűlt, még akkor is, midőn egy oly emberbaráti intézmény felállításáról van szó, mint

az országos nyugdíjintézet. Hogyan kívánjuk vagy kívánhatjuk-e joggal ilyen viszonyok között a társadalom különféle rétegeinek becsülését, érdeklődő pártfogását, mikor mi önmagunk sem becsüljük eléggé magunkat? számíthatunk-e utódaink hálás elismerésére, ha a jelent, mely oly sok fontos feladatot ró ránk, összetett kezekkel engedjük fejünk felett elvonulni, a helyett hogy tenünk és alkotnánk?

Bizonyára nem!

Azt a jelszót: „Emlékezzünk régiekről” nem fogjak utódaink mi miattunk ajkukra venni; nem különösen akkor, ha nem rójjuk le kötelességeinket a jövő iránt, a melynek elénk szabott feladatai között a legelső a legszebb, a legnagyobb, igaz a legnehezebb is: az országos nyugdíjintézet életbeléptetése. Egy mindenki által tisztelt és becsült szaktársunk, Stadler Károly ur már az 1885-ben Budapesten tartott első országos vendéglős-kongresszus alkalmával szükségesnek tartotta a nyugdíjügynek országos alapon való szervezését, sőt ez ügyben nemcsak egy eszmékben gazdag foglalatában pedig gyönyörű beszédet tartott, hanem egy oly alapos és részletesen kidolgozott tervet is mutatott be, mely ha megvalósul, alkalmas leendett volna arra, hogy árvaínknak, özvegyeinknek, nehéz munkájukban kifáradt kártársainknak enyhülést, nyugalmat, betevő falatot biztosítson. És milyen tisztelt uraim, mi történt?

Az a régi, híres neves magyar lelkesedés akkor is csak szalmalángnak bizonyult, a nemes eszme, melyet hozsannával üdvözöltek s megtapsoltak, lomtárba került, Stadler Károly pedig — nem akarván falra borsót hányni, — félreállt. Azután — hosszú évek múltán — jött a szatmárnémeti országos pinczer-kongresszus, melyen az eszme, habár más formában, új életre kelt, utána pedig a szegedi kongresszus, ünnepléseiben fényes és felejtethetetlen, de a melynek határozatai garmadaszám vannak, de amelyekből én még mitsem látok, vagy csak nagyon keveset megvalósítva.

Pedig szenvedhet-e kétséget, hogy az országos nyugdíjintézményre szükségünk van? Vitatkozhatunk-e a felett, hogy ipari viszonyaink azt egyszerűen megkövetelik.

Aligha!

Vessünk körültekintést az egész országban, vagy csak nézzük a székesfővárosi viszonyokat. Ám, ha ezt tesszük, ne kábitassuk el magunkat a büszke palotasorok által, a melyek házaí egy se, vagy legfeljebb egy-kettő van vendéglős birtokában, hanem lépünk be kollegáink üzleteibe és meg fogjuk találni, fel fogjuk ismerni rögtön a jól-rosszul palástolt keserűséget, elégedetlenséget a helyzettel és a viszonyokkal, sőt meg fog nyilatkozni előttünk: nem egy helyen elrejtett fájdalom, titkos keserűség, amely ellen nem nyújt semmi reményt, vigaszt!!! Üldöz a balsorsunk, biztos a romlásunk is.

S ha ez így van, igen tisztelt uraim, azt hiszem teljesen felesleges bővebb érveléssel bizonyítgatnom, hogy immár elodázhatalanul elérkezett az ideje annak, hogy a magunk erejéből gondoskodjunk egy oly modern intézmény megvalósításáról, mely hivatva lenne tönkrement kártársainknak, azok alkalmazottainak, az özvegyeknek s árvaínknak segélyt nyújtani, azt a segélyt, azt a támogatást, melyet nekünk senki, még a társadalom sem ad meg. Az ezeréves Magyarországon állíthatunk-e uraim szebb, maradandóbb s örökbebecsült emléket magunknak és utódainknak, mint az országos nyugdíjintézet?

Valljuk be uraim, hogy nem! Jól fizetett, biztosított jövedelemmel bíró, eltűnt java korában levő, sokszor vagyonos államférfiakat maga az állam lát el nyugdíjjal, és csak nemrég voltunk szemtanúi, hogy az ország orvosai is — pedig mily távol állunk mi mindeztől — szintén elhatározták egy országos nyugdíjintézmény felállítását.

Tisztelt uraim!

Tárgyalásaink folyamán a nyugdíjintézményen kívül napirendre fog kerülni a képesítéshez kötés kérdése is.

Ez a kérdés most már negyedizben fogja országos tanácskozásaink tárgyat képezni. Reméljük, hogy ebben a kérdésben a régivel jobb eredmény fogja fáradozásaink kísérni.

Ismeretes önök előtt, is hogy tekintetben épen az utóbbi hónapokban utasította vissza a kereskedelemügyi miniszter abbéli kérésünket hogy iparunk képesítéshez köttessék.

Az ellenszenv ügyünkkel szemben, amely e kérésünket az ország összes vendéglőseinek kérelmét elutasította, tag utat nyitott ezáltal nemcsak a tudatlanságnak, hanem a mi speciális vendéglős-proletariatusunknak, mely magának semmi hasznót, nekünk azonban óriási kárt okoz. Most már tehát a miniszteri leirat is szentesítette azt a fel fogást, hogy a mi foglalkozásunkhoz semmi műveltség, semmi szaktudás sem kell s virágozni fog továbbra is ama téves felfetvéssel, hogy szállodás, vendéglős, s ezeknél pinczer, lehet minden sehonnai, csak fizesse meg az állami illetékeket, az adót, lett legyen azelőtt akarkí, vagy akár büntetett egyén is.

Nos uraim!

Elhez a miniszteri gondolkodáshoz azt hiszem nagyon is sok szó fér. Én bizonyára nem akarok irántunk és ügyünk iránt ellen-szenvet kelteni, de azt merem állítani, hogy ha a miniszter ur egy kissé jobban beletekintene ebbe a szerinte mitsem érő foglalkozásba, megtalálná a szoros összeköttetést a köztisztviselési, közegészségügyi, sőt közérkeleségi viszonyok és iparunk közt, amelyek fontosságuknál fogva nagyon is méltóvá teszik iparunkat arra, hogy képesítéshez kötsse ki legyen *törvényhatóságilag* mondva.

Zárom szavaimat.

Velük rá akartam mutatni arra a két nagy feladatra, melyek tőlünk várják megvalósításukat.

Nem kérek én palotát önöktől az elaggott munkaképtelen vendéglősnek, a munka által betegé tett kávéosnak, a testben, lélekben megtört, mindenki által mellőzött szegény pinczernek, nem uraim!

Én csak azt kérem Magyarország szállodásaitól, vendéglőseitől, koresmárosaitól, kávéosaitól és ezer meg ezer pinczereitől, ne zárkózzanak el ezen lélekmentesítő, humanus, legszentebb követelés elől.

Vegyük védelmükbe azokat, kik a lét nehéz harczaiban sorakból kidőltek s akik a segélyre reá szorulnak. Isten áldása azokon, a kik ezt megteszik!

Isten áldása gyülekezetünk minden tagján!

A kongresszust megnyitottam nyilvánítom.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után, mely úgy a benne megnyilatkozó magas gondolkodásmóddal, mint szónoki és retorikai szépségeivel s remek koncepcziójával többször ragadta el a hallgatóságot hangos taps és tetszésnyilatkozatokra, Bokros Károly elnök Gundel János kongresszusi védnöknek következő levelét olvastatja fel a jogtanácsos által:

Az orsz. nyugdíj-egyesület alakuló kongresszusának tekintetes Elnökségének. Helyben.

Milyen tisztelt tekintetes Elnökség!

Midőn az orsz. nyugdíj-egyesület szervezése érdekében egybehívott alakuló kongresszust ezennel szívem mélyből üdvözlöm, egyuttal sajnálattal kell bejelentem, hogy annak tárgyalásain nem jelenhetek meg személyesen, mert megátadott egészségem helyreállítása czéljából elodázhatalanul szükségessé vált gyógyfürdő-használat végett el kellend utaznom.

De ha nem is lehetek személyesen jelen, Ipartársulatunk érdemes kiküldöttjei nálammal nem kevesebb lelkesedéssel fogják képviselni amaz elveket, melyekben régóta bennfoglaltatik mindnyájunknak egyik forró óhajta: a nyugdíj-egyesület megalakulása.

Isten áldása kísérje a kongresszus munkáját, hogy siker koronázza a nemes ügyért lelkesedők buzgóságát.

Budapest, 1897, július hó 4-én.

Kiváló nagyrabecsüléssel

Gundel.

A kongresszusi tagok kitörő lelkesedéssel fogadják tiszteltreméltó és érdeműs védnökük lelkesítő sorait, és Bokros Károly elnök ajánlatára a következőket táviratozzák a védnöknek:

*Nagyságos Gundel János urnak
Tusnád.*

„Magyarországnak a nyugdíjügy érdekében kongresszusra egybegyűlt szállodásai, vendéglősei, kávészai és pinczérei lelkes üdvözlőit küldik a távolban üdülő bajnoknak. Amiként az Ön szellemét itt időz közöttünk, akként fordul a mi tekintetünk is nehéz munkánk első perceiben Nagyságod felé, erőt, egészséget és hosszú életet kívánva.”

*F. Kiss Lajos,
főjegyző.*

*Bokros,
elnök.*

A tárgysorozat második pontja értelmében a tisztakar kiegészítése következők, a kongresszus Bokros Károly ajánlatára Stadler Károly budapesti, és Juranovics Ferenc szegedi szállodatulajdonosokat nagy lelkesedéssel a kongresszus díszelnökeinek választja meg.

Dr. Solti Ödön jogtanácsos a napirend 3-ik pontjának (az egyetli kiküldötték megbízó leveleinek átvizsgálása és erre vonatkozó jelentés) értelmében jelenti, hogy a kongresszuson a következő egyesületek jelentették be képviselőiket:

1. A »Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata« részéről: Wirth Ferencz alelnök, Hermann Ferencz pénztáros, Glück Frigyes. Stadler Károly, Kommer Ferencz, Förster Konrad, Petanovics József, Tóth József és Schnell József választmányi tagok;

2. A »Debreceni nyugdíjalapot gyűjtő-társaság« részéről: Hauer Bertalan elnök, dr. Benedek János ipartársulati ügyész, Vetőssy Béla titkár, Kovács Dezső vál. tag, Than Gyula;

3. A »Szabadkai pincér-egylet« részéről: Achátz Ferencz, Hets István és Schlesinger Sándor titkár;

4. A »Bács-Bodrog-megyei nyugdíjgyűjtő-társaság« részéről ugyancsak: Achátz Ferencz, Hets István és Schlesinger Sándor;

5. A »Sátoralja-Ujhelyi pincér nyugdíjgyűjtő-társaság« részéről: Bock Imre elnök, Abrahamovics Mór ügyvezető, Margulesz Ferencz szállodás, Than Gyula;

6. A »Szegedi pincér-egylet« részéről: Juranovics Ferencz elnök, Tóth Endre, Sugár Miksa, Varga Jenő, Bavecics Sándor, Hegyháti Sándor;

7. A »Szegedi szállodások, kávék, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata« részéről: Juranovics Ferencz elnök;

8. A »Budapesti pincér-egylet« részéről: Kiss Henrik elnökkel 40 megbízó levéllel ellátott kiküldött;

9. A »Budapesti kávésegyesület« részéről: Lőrincz Elek elnökkel 71 kiküldött;

10. A »Kassai szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és pincérek szakszervelete« részéről: Seress Márton alelnök, Szállásy Lajos vál. tag, Sárosy Árpád jegyző.

11. A »Kassai pincér nyugdíj-társaság« részéről: Rumpold József, Szállásy Alajos, Sárosy Árpád;

12. A »Szatmári pincér-egylet« részéről: Fried V. Ferencz;

13. Az »esztergomi vendéglősök« megbízottaiként: Schleifer Lajos és Meizler János vendéglősök; Továbbá jelenti, hogy a kongresszus határozataihoz feltétlen hozzájárulásukat a következő egyesületek jelentették be:

14. A »Miskolci pincér-egylet« a következő sorokkal:

A »Miskolci pincér-egylet« választmányi szavazatával hozzájárul és az összes tervezett alapszabály pontozatait mint helyesnek és kifogástalannak találja, sőt jegyzőkönyvi köszönettel szavazott azon tapintatos és érthető kidolgozásáért, adja a Mindenható, hogy a kívánt vagyon és miniszteri jóváhagyás még ez évben létrejöhön.

A »Miskolci pincér-egylet« nevében:
*Bambala Mihály, Mayer József,
titkár, elnök.*
*Leitgeb Ferencz, Szívós Zsigmond,
előnök.*

15. Az »Aradi pincérszolgálat s elhelyezési-egylet« a következő nyilatkozáttal:

A nyugdíj-egyesület létesítését óhajtuk, s örömmel üdvözlőjük az eszmét, s támogatásunkat már előre is megígérjük, s a már egyetünk által nyugdíj-alap ezimen kezelés alatt álló összeget, ha létesülni fog, rendelkezésükre bocsátjuk és minden erőnkkel oda fogunk hatni, hogy a létesítendő nyugdíj-egyesület felvirágozzék. Munkálkodásukra a legteljesebb sikert kívánja az aradi pincér segélyező és elhelyezési egylet.

Maradtunk hazafias üdvözzel:
*Sárga Károly, Nagy Lajos,
titkár, elnök.*

16. Az »Aradi vendéglősök és kávék ipartársulata« nevében dr. Lux Ubald ügyész a következő sorokkal:

Azt azonban kijelenti az említett társulat, hogy a mennyiben a kongresszus eredményeképp a nyugdíj-egyesület meg fog alakulni, az ipartársulat a nyugdíj-egylet alapítókéjéhez hozzá fog járulni és azon lesz,

hogy tagjai közül az egyesület kötelékébe minél többen lépjenek be.

Midőn ezt becses tudomására hozni szerencsés vagyok, maradtam működésüknek sikerét őszintén óhajta hazafias üdvözzel, az »Aradi vendéglősök és kávék ipartársulata« nevében:

*Lux Ubald,
ügyész.*

17. A »Pécsi pincér-egylet« a következők sorokkal:

A »Pécsi pincér-egylet« mult hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésén oly értelmű határozatot hozott, hogy elvben jobb szerető a kongresszusnak szeptemberben, leendő megtartását, de a mennyiben a többség július hóban kívánna azt megtartani, egy aláveti magát a többség határozatainak.

A többség határozata szerint be kell várnunk az országos bizottság megalakulását és szervezését, mikor is a működő-személyek neveinek közlése után, a közgyűlésünk ezen 240 forintot minden bizonynyal megküldendi.

Hazafias működésükhöz fogadják részünkről szerencsekívánatunkat és szívesen üdvözlőnként.

Pécs, 1897. július 1-én.

A »Pécsi pincér-egylet« nevében:

*Dollinger András,
elnök.*

18. A »Nyíltvárosi ipartársulat« a következő határozattal:

A létesítendő nyugdíj-egyesületbe való belépésre Nyírtán ez idő szerint alkalmazásban álló szakpincérek, kávék stb. sorából Sarlay Elek 1000 korona, Pitzer Mátás 2000 korona, Hauser Ferenc 2000 kor., Thalmeiner Ferenc 1000 korona, Antalics Rezső 2000 korona, Tálamászl János 1000 korona, Rauser Ernő 1000 korona, Hitz József 1000 korona, Mayerbeck Gáspár 1000 korona, Vedrák Gusztáv 1000 korona, Wolf Ferenc 300 korona, Leherfinger Károly 1000 korona, Schubert Károly 1000 korona biztosítéki összeg erejéig jelentkeznek.

A mi a kongresszusi kiküldetést illeti, erre vonatkozólag még megállapodás nem történt, azonban bizton számítható, hogy Nyírtánról fog kihirdetés történni, hogy az illető megbizott, a ki a kiküldetéshez a szükséges igazolványt magával fogja hozni a kongresszus alkalmával, a még eddig nem jelentkezettek be fogja jelenteni.

*Zalka Lajos, Thalmeiner Ferenc, Sarlay Elek,
Antalics Rezső, Pitzer Mátás, Hauser Ferenc,
Tálamászl János.*

19. A »Székesfehérvári vendéglősök, kávék, italmérők és pincérek ipartársulata« a következő nyilatkozáttal:

A mennyiben azonban a nyugdíj-egyesület oly alapszabály-tervezetet állapít meg, mely az ipartársulat agályait eloszlatja, nemcsak hajlandó vagyon erejéhez mért összeggel az alapító gyarapításához hozzájárulni, hanem minden tőle kitelhető módon azon fog fáradozni, hogy tagjait az egyesületbe való belépésre, minél nagyobb számban megnyerje.

Maradván kiváló tisztelettel a »Székesfehérvári vendéglősök, kávék, italmérők és pincérek ipartársulata« választmányának megbízásából:

*Dr. Saára Gyula,
az ipartársulat jogtanácsosa.*

Dr. Solti Ödön jogtanácsos e jelentésének felolvasása és tudomású vétele után felolvassa a kongresszus tanácskozási rendjére vonatkozó házszabályokat (Tárgysorozat 4. pont), melyeket a kongresszus minden megjegyzés nélkül elfogad.

A napirend 5. pontja értelmében Nérey Dezső a következő jelentést olvassa fel a nyugdíjintézet előkészítő bizottságának 1896 és 1897. évi működéséről:

*Mélyen tisztelt Elnök Ur!
Tisztelt Kongresszus!*

Az 1894-ik évben Szatmáron tartott első kongresszuson azon reánk nézve igen megtisztelő megbízást nyertük, hogy a létesítendő nyugdíj-intézetet előkészítsük; igazán megvallva nem kis feladatot raktak reánk, hogy a már felettebb súlyosabb fővárosi élet fenntartása mellett ezen humanus és felette nagyon is szükséges intézmény megvalósítását ránk ruházták, de örömmel vettük a megbízást, mivel azon reményben voltunk, hogy az intézmény megvalósítására szükséges segéd-eszközök az ország fővárosában nagy mértékben vannak rendelkezésre, és hogy az által munkánk némileg megkönnyítve leendő. Mint hogy a megbízást elfogadtuk, kötelességünknek tartottuk, hogy meg is feleljünk, ebből kifolyólag törekvésünknek az volt a főczélja, hogy munkánkkal mindég a legjobbat óhajtottuk elérni és ha netalán még sem tudtuk volna ezen célunkat teljes mértékben eredményre juttatni, úgy kérem az igen tisztelt kongresszust, hogy bőbeszédűleg tegye ezt lehetővé.

Az 1895-ik évi szegedi kongresszuson már volt szerencsénk, hogy munkálkodásunkat bíralat alá bocsátottuk, és ezen kongresszusból kifolyólag nyert további határozatok szem előtt tartása mellett annyira haladtunk, hogy ma már azon helyzetben vagyunk, hogy egy kész alapszabály-tervezetet terjesztünk a tisztelt kongresszusnak elbíralás céljából elé, az alapszabály-tervezet minden egyes §-ai beható tanulmányozások és tanácskozások tárgyát képezték, ugyanígy, hogy itt nem mulasztatom el kijelenteni, hogy az előkészítő-bizottság által

elfogadott §. a legbelsőbb megfontolásuk után lettek alapul elfogadva.

Kötelességemnek tartom magunkat a végett igazolni, hogy a szegedi kongresszuson meghatározott harmadik kongresszust az 1896-ik évben nem tarthattuk meg, ennek oka a következőkben rejlik: a szegedi kongresszus hiteles jegyzőkönyvét, mely irányul kellett nekünk szolgálni, igazolt műszaki akadályok végett csakis nagyon későn kaptuk kézhez, másrészt pedig a kiállítás okozta és pedig azon okból, hogy az előkészítő-bizottság tagjainak legnagyobb része oly nagymértékű elfoglaltságban volt, hogy a bizottság kénytelen volt üléseit 1896. május hó 19-től ugyanaz év nov. 1-éig felfüggeszteni, ezen bizottsági ülések felfüggesztési határozatát a vidéki bizottságokkal hivatalosan közöltük, ellenmegjegyzés a vidéki bizottságok részéről nem emeltetett, tehát kérem a tisztelt kongresszust is, vegye szíves tudomásul.

A szegedi kongresszusnak azon határozatát, hogy a magas kormányhoz a nyugdíjintézmény érdekében egy emlékiratot átnyújtunk, a bizottság időelőttinek tartotta és azon időre halasztotta, ha majd az alapszabály-tervezet jóváhagyás végett felterjesztetik.

A pincér-foglalkozásnak a képzítéshez kötött iparok közé való felvételét F. Kiss Lajos urnak, a »Vendéglős« szakszolgálat főmunkatársának adtuk ki, aki a mai kongresszuson fogja előterjesztését megtenni.

Midőn még bátorodom a tisztelt kongresszusnak a befolyt és kiadott összegekről beszámolni, kérem a tőletek átvizsgálni, ezeknek helyes-ségéről meggyőződést szerezni, szíves tudomásul venni, és nekünk a felmentvényt megadni szíveskedjen.

A tetszéssel fogadott beszéd után a napirend hatodik pontjának »A nyugdíj-egyesület alapszabály-tervezet« tárgyalásánál dr. Solti Ödön a következő beszédet tartotta:

*Mélyen tisztelt Elnök Ur!
Tisztelt Kongresszus!*

Azok után, miket a nyugdíj-egyesület előkészítő bizottság érdemes elnöke, Nérey Dezső ur, az előkészítő-bizottság működéséről előadott, nekem, már a ház-szabályokra figyelemmel is, csupán az általam kidolgozott alapszabály-tervezet ismertetésére kell és lehet szorítkoznom.

Minekeltő a beható ismertetésbe fognék, annak keletkezéséről kell egyet-mást röviden előadnom. Nem mulasztatom el, itt mindjárt halás köszönetem, elismerésem kifejezni a szatmári és főleg a szegedi kongresszus működése iránt, mely utóbbi kongresszus, beható tanácskozás után, lerakta a nyugdíjintézmény alapköveit, úgy hogy nekem mint tervezőnek és nekünk az előkészítő-bizottság, a lerakott erős fundamentumokra csak építenünk s részben tataroznunk kellett.

Nem zárkozhattam el azonban annak kijelentésétől, hogy beható megfontolás után a szegedi kongresszuson lerakott alapokon is némi változtatást kellett tennünk, nem mintha azt az alapot nem tartottuk volna elég szilárdnak, sőt be kell ismernünk, hogy a helyközvetítésnek és a tanoncz iskolának szabályozása és pedig erőlyes rendezése csak elérhetőbbé teszi célunkat, a pincérek viszonyainak konzolidálását, mégis, hogy tervezetem készítésénél e két a pincér és vendéglős-karra és oly rendkívül fontos intézményt mellőztem, ennek oka, hogy az épület, a nyugdíjintézmény stílus-szerűsége, egyöntetűsége a tervezet harmoniaja szenvedett volna oly jelentékeny csorbát, mely csorba, mely hiány, mely stílusrűtlenség egész alaposan azon aggályt is felköltötte bennem, hogy ha ily eltérő természetű, egészen eltérő berendezést egymással semmiképp össze nem függő, absolute nem rokon rendelkezéseket, szabályokat igénylő intézmények, mint nyugdíj-egylet és helyközvetítés, tanoncz iskola ügyben ugyanazon szabályzat keretbe szoríthatnak, míg egyrészt konfúziókra adhat okot, másrészt a magas kormány részéről is akadály górdítottak a szabályzat elfogadása elé.

Ezen indokok késztettek arra, hogy a nyugdíj-egyletet csupán egymagában azon oszlopai nélkül állítottam magam elé, midőn a tervezetet szerkesztettem.

Ellentétbe helyezkedtem a szegedi kongresszus határozatával, meg a katonai szolgálat idős beszámításának kérdésénél is. En t. i. méltányosságból beszámíthatónak kontemplálom a 36. §-ban felállított feltételek bekövetkezte esetén. Ezen intézkedést itt csupán röviden ezt azzal indokolom, hogy az egészséges nem büntethető, a haza védelmében, a súlyos katonai szolgálatban eltöltött idő a tagokra kárba nem vesztet, ha az egyesületre ebből hátrány nem származik. Ez pedig a §. rendelkezései által el van hárítva, s így, a szakasz-nál szükség esetén, bővebben kifejtendő indokok-nál fogva annak elfogadását tisztelettel kérem.

Ellentétes állásponton vagyunk a pártoló tagság kérdésében, ezt itt megvallom: felettebb gondolkodóba ejt intézkedésem helyességét tekintetében azon nagy tekintélyű votum, mely a pártoló tagságnak a tervezet szerinti megalkodása ellen, hazánk legtekintélyesebb szakkérdésekben elsőrangú egyesülete, a budapesti vendéglős ipartársulat részéről emeltetett.

En ugyanis a pártoló-tagok nevezete alatt összefoglaltam a pinczérkar zsenge remény bimbóit, a borflukat s kezdő fiatal kávésségéd-tanonczokat oly czélból, hogy a szakpályán töltött idejük, reájuk néve teljesen kárba ne vesszen, oly czélból, hogy idővel a 16. §-ban 2. bekezdés alatt foglalt 5 év leteltével a pinczérkar teljesen konzolidáltassék, oly czélból, hogy a nyugdíjgyesület ne csupán az elhagyott egyéneket biztosítsa az éhenhalás elől, hanem a karra néve általában emelő, nevelő legyen, a pinczér állást nem csupán mint megélhetési pályát biztossá tegye, hanem uraim, s rendelkezésemnek ez a legfontosabb indoka, hogy mindenféle kétes existenciát beözönlését a kárba elhárítsa, a pinczérkar intelligenciáját emelje, az oda nem való elemektől idővel megtisztítsa, azokat onnan kizárja. És pedig uraim, csak az általam contemplant módokat fenntartása mellett lehet, ha t. i. már a zsenge fiatal kortól fogva biztosítunk a kar részére tisztességes elemeket, ha a szülőknek lehetővé tesszük, hogy nem csupán a vásott, elzúllott, talán már a bűn útjára tért fiaikat engedjék át a kar célaira, hanem nyugodtan küldjék e pályára, ezen tisztességes élethivatásra gyermekeiket, kik belépésüktől fogva előkészíthetők takarékoság által könnyen megvehetik a késő öregkor gondtalan lefolyásának alapjait.

Ezen indokok alapján fenntartani kérem a kongresszustól az általam contemplant rendelkezést. Mellányolom azonban a hivatolt nagy tekintélyű votumot, elfogadom magam is a nagykentűtől vendéglős ipartársulatnak a pártoló tagságra vonatkozó indítványát és 12. §-nak elfogadom a javasolt indítványt, de fenntartani kérem azon rendkívüli nagy jelentőségű rendelkezést, mit én a pártoló tagságban contemplantam, rendkívüli tagság czíme alatt.

A megfelelő §-oknál jelezni fogom ezen speciell megteendő és a tisztelt kongresszusnak szavazás alá bocsátandó indítványomat, itt még csak ismertetlen ajánlom, jelenleg rendkívüli tagság neve alatt összefoglalt nagy jelentőségű és horderejű intézményt elfogadnám, olyat, mely legbiztosabb utat azon czél eléréséhez, mely czélunk rendkívüli fontosságát, hogy átértztük mai programunk is mutatja, mert hisz felvettünk a pinczér foglalkozásnak a képesítéshez kötött iparok közé felvételének tárgyalását.

Ezek kifejtése után legyen szabad a tisztelt kongresszus türelmét még rövid pár percig igénybe vennem, mely időt tervezetem általános ismertetésére óhajtok felhasználni:

A 96. §-ból álló alapszabály-tervezet tulajdonképp két főrészre oszlik.

Az első részbe esik az I—IX. fejezetnek 59. §-a. Ezen fejezetekből az I—III. általános rendelkezéseket tartalmaz az egyesület czíméről, czéljáról és alaptörvényéről: a IV. és V. fejezet a tagokról, ezek jogai és kötelezettségeiről, a VI. a nyugdíjazásról, a VII. a végkielégítésről, a VIII. az özvegyek és árvák ellátásáról s végül a IX. a tagság megszűnéséről szól.

A második részben van szabályozva az egyesület szervezete és netaláni felosztása esetére szükségesé váló intézkedés.

Az egyesület szervezeteit illetőleg tisztelettel jelentem, hogy a három foki rendszert contemplantam. A tagok a választmányokkal közvetlenül érintkeznek. Választmányok pedig létesítendők minden oly helyen, hol a nyugdíj-egyesület kötelekebe legalább 30, a szakban működő egyén belép.

A választmányok határoznak első fokban a tagok felvétele, kizárása, fizetési halasztások, nyugdíjazás kérdésében, ezek ellenőrzik a nyugdíjazottakat, határozzák a székes-fővárosban székelő igazgatósághoz felelőbehozható, az igazgatóság határozatait a fontosabb ügyekben, különösen a hol a tagok érdekeinek megóvása kívánja, az évenként összehívandó közgyűléshez felelőbehozható, mely végérvényesen határoz.

Ezek előadása után legmélyebb tisztelettel kérem a nagyerdemű kongresszust, méltóztassék tervezetemet, melyet az előkészítő bizottság beható tárgyalás után a nyugdíj intézmény alapjául elfogadott, a részletes tárgyalás alapjául szintén elfogadni.

A részletes tárgyalás formájául pedig ajánlom, vegyük sorra az egyes szakaszokat s a kongresszus tisztelt tagjainak hozzájárulása kapcsán tárgyaljuk a lehetőleg írásban benyújtandó módosításokat az azok netaláni elfogadása esetén a módosított szöveg olvastassék fel és bocsáttassék szavazás alá.

Végül kérem a tisztelt kongresszust, legyen meggyőződve, hogy úgy nekem, mint az előkészítő bizottságnak, főtörkvésünk volt oly tervezetet nyújtani a jelen kongresszus tárgyalásának alapjául, mely legjobb meggyőződésünk szerint tökéletes; de nem vindikáljuk magunkkal a csatlakozás kritériumát, s azért a több szem többet látó elvének is figyelembe vételével tisztelettel kérem szigorú kritikájukat, de egyszersmind jóindulatukat és elnézésüket is a szervezet netaláni gyengéi iránt, hisz czélunk az, hogy a tervezet minél alaposabb, behatóbb tárgyalásra, hibáinak kiirtása által a nyugdíjgyeletnek minél szilárdabb alapjait vessük meg.

Tisztelettel beterjesztem javaslatomat és kérem

a m. t. kongresszust, méltóztassék tervezetemet a nyugdíjgyesület szabályzatául elfogadni.

E beszéd kapcsán, mely úgy tervezeti alaposága, mint a nyugdíjintézet rendeltetésének és helyes megvalósítási módjának praktikus felfogása által méltan keltett feltűnést, fogott hozzá a kongresszus a nyugdíjintézet alapszabály-tervezetének tárgyalásához. Két, illetve három lényeges módosításról tudósítunkban már megemlékeztünk, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a kongresszus tagjai mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérték a tárgyalásokat s vettek részt az egyes pontok feletti vitákban s hogy a kongresszus dr. Benedek János debreczeni jogtanácsosnak több rendheli stylaris módosításain kívül, a következő módosításokat fogadta el:

1. A 31. §-hoz:

„Ily esetben, ha az illető tag már három éven át illetményeit rendszeresen befizette, az általa beszállított készpénzösszeg 1/3-át kamat nélkül visszakövetelheti.”

2. Az 57. §-hoz:

„A kizárt tag a 31. § 3-dik bekezdése szerinti összeg visszafizetését igényelheti.”

3. A 29. §-hoz:

„A 7. és 8. pontokat a kongresszus leveszi a napirendről, s egy tantartó bizottságot küld ki azzal, hogy a ma letárgyalt nyugdíjintézet szabályokat miniszterileg jóváhagyassa (kiegészítve a 29. §-t) s egyszersmind a vidéki egyesületek által felajánlandó alaptökekről, közjegyzői okirattal igazolandó jelentést szerez be, s ezekről a jövő kongresszusnak és alakuló közgyűlésnek jelentést tesz. Fentartó-bizottsági tagokul ajánlom: Bokros Károly, Steuer Sándor, Nérey Dezső, dr. Solti Ödön és F. Kiss Lajos urakat.”

A kongresszus délelőtti tárgyalásai egy rövid megszakítással, amikor Bokros Károly elnök a tagokat lunchra hívta meg vendégül, délutáni 1 óráig tartottak. A vitákban leginkább Tóth Endre (Szeged), Schlesinger K. (Szabadka), dr. Benedek János jogtanácsos (Debreczen), Vetéssy, B. (Debreczen), Abrahamovics I. (S.-A.-Ujhely) Fried Ferencz (Szatmar), Nérey Dezső stb. vettek részt rövid felszólalásokkal és hosszabb beszédekkel.

Az alapszabály-tervezet 96. pontjának letárgyalása után elnök az ülést bezárván, annak folytatását délutáni 3 órára tűzte ki.

* * *

Délben Bokros Károly elnök a kongresszus vezetését ebédre hívta meg. Az ebédén résztvettek Juranovics Ferencz (Szeged), Schleifer Lajos (Esztergom), Tóth Endre (Szeged), Porges Mihály, dr. Benedek János (Debreczen), Nérey Dezső, Salacz Nándor, Urs Endre, Torris Károly, dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hites vegyész, lapszerkesztő, dr. Solti Ödön, Kiss Henrik, Lőrincz Elek, Eichner Soma, a „Neues Pester Journal” helmunkatársa, Páris Vilmos a kobányai polgári serfőző részvénytársaság képviselője, Wagner József, „A Vendéglős” szerkesztője és F. Kiss Lajos főmunkatárs.

A díszes kiállítású menü a következő volt:

A szállodások, vendéglősök, kávéosok és pinczerek országos nyugdíj-egyesületének alakuló kongresszusa alkalmából rendezett ebéd étrendje.

Minesztra leves
Fogas á la Chambord
Tourneons á la Colbert
Liba
Ugorkasaláta. Befőtt
Bomb á la Bokros
Gyümölcs
Fekete kávé — Cognac
Louis Francois — Monopol.

Bokros Károly a pecsenyéjén a következő pohárköszöntőt mondotta:

Mélyen tisztelt Uraim!

„A kongresszus derekán lévén immár, azt hiszem, mindnyájan teljes egyértelműséggel konstatálhatjuk, hogy a szőnyegen forgó kérdések kivétel nélkül a legbehatóbb tárgyalásban részesültek, s hogy az országos nyugdíjintézet megvalósulásához ennek folytán sokkal közelebb állunk, mint bármikor. Tudjuk, hogy mit akarunk a magunk elé tűzött nagy munkával elérni. El akarjuk érni azt, hogy vendéglősök, kávéosaink és pinczereink ne hagyjanak maguk után szivet-leket megrázó nyomorban silydőlő gondozatlan árvákat és özvegyeket; el akarjuk érni, hogy pinczereink, kik munkánk legheibebb osztályosai és részesei voltak munkaképességük korában, ezt elvesztvén, meg legyenek mentve az elzúllástól s ne váljanak karunk szőgyenére és elakarjunk végül érni, hogy ezen jótékony, humanus intézmény létesítése által a főnök és alkalmazottja közötti új viszonyt a közös érdekelttség alapján még szorosabbá és bensőbbé tegyük. Mi magunk s pinczereink is immár felemelkedtünk a helyzet magaslatára s azért bizton reményelem, hogy ez az üdvös intézmény csakhamar meg fog valósulni, úgy hogy azután nem is fogunk rászorulni a társadalom segélyére, idegen egyénekre. Akkor azután meg lesznek óva elagott kártársaink az éhenhalástól, a társadalom megvetésétől. De igazságosnak is kell lennem, s épen azért konstatálnom

kell, hogy ezen közjót biztosító üdvös mozgalmából az oroszlátnak a vidéket illeti meg. S épen ezért, mert ők voltak azok, kik ezen eszmét felszínre vetették, azt felvirágoztatni, előrevinni s a megvalósuláshoz segíteni soha meg nem szűntek, s még a főváros egyleteinek részvételemség által sem hagyták magukat elkedvetleníteni, — mert az egyesek is lelkesednek az eszméért — poharamat az ő jóvoltukra emelem.”

E nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Juranovics Ferencz Bokros Károlyra, mint a nyugdíjintézmény egyik legteljesebb előharcosára emeli poharát, dr. Benedek János élteti a buda pestieket.

Nérey Dezső mindenben egyetért Bokros Károlyval, azonban kénytelen megjegyezni, hogy ha a budapesti kávéosok és pinczerek egy része visszatartóan is viselkedett a nyugdíjintézettel szemben, nem szenvedhet kétséget, hogy ha az intézmény jobban ki lesz fejlődve, ez a melléje fog-nak állani s az intézmény felvirágzása még jobban biztosítva lesz.

Dr. Solti Ödön Nérey szavaira reflektálván, kiemeli azon rendkívüli jóindulatot, melyet a budapesti vendéglősiipartársulat, különösen pedig annak érdeműs elnöke, Gundel János a nyugdíjintézményt kezdetől fogva részesítette, s a kongresszusi tanácskozások sikerét biztosítani igyekezett azáltal, hogy arra legkiválóbb képviselőit küldötte el. Poharát Gundel Jánosra emeli. (Hangos szólni nem akaró éljenek.) Dr. Telbisz János a VI—VII. kerületi kör érdemes vezéreire és különösen Torris titkárra emeli fel poharát egy lendületes felköszöntő kíséretében. Ezután volt még több felköszöntő is, mire a vendégek — az idő előrehaladottsága miatt — a kongresszus délutáni tanácskozásaira siettek.

Pontban délután 3 órákor Bokros Károly elnök a kongresszust újból megnyitván, bejelenti, miszerint az alapszabályokból a délelőtti folyamán eszközölt változtatások folytán a tárgysorozat

7. „A nyugdíj-egyesület” szervezése, Tisztikárának megvalósítása (Terv. 63. §. a pont) és

8. „A szákegyesületek” vagyonának az orsz. nyugdíj-egyesület alaptörvénye felajánlása (Alapszab.-terv. 6. §. a pont) pontjai tárgyalanná váltak s így nem is tárgyalhatók.

E pont tárgyalásánál hosszabb és tartalmas vita volt, melyben főleg Tóth Endre (Szeged), dr. Solti Ödön, dr. Benedek János (Debreczen), Nérey Dezső stb. vettek részt, a vita eredménye pedig dr. Benedek János már idézett 3. számú indítványának elfogadása volt.

Következett a napirend 9-dik pontjának („A pinczér-foglalkozásnak a képesítéshez kötött iparok felvétele tárgyában előterjesztés”) tárgyalása, mely-nél — miután Posch Gyula családi ügyekre való hivatkozással lemondott.

F. Kiss Lajos szerepel mint előadó, e tárgyban a következőket adván elő:

Mélyen tisztelt Elnök ur!

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A pinczér-foglalkozásnak a képesített iparok közé sorozása a nyugdíjgyűgyvel semmiféle összeköttetésben sincs. Hogy ez a kérdés, mely a pinczér-ség összes törekvéseinek mintegy kristályosodása, e helyütt mégis tárgyalás alá kerül, abból magyarázható, hogy a Szegeden, 1895. október hó 9-dikén tartott második nyugdíjintézetű kongresszus szintén foglalkozott vele.

Jelenlegi országos összejövetelünk előkészítő-bizottsága e kérdést örökségképen vette át készséges örömmel annyival is inkább, mert hisz az nemesak a pinczér-eket, az alkalmazottakat, hanem azok főnökeit is élénken foglalkoztatja.

Mindezeknél fogva rendkívüli örömmre szolgál ama megítélés megbizás, hogy a kongresszus előkészítő-bizottsága napirendünk 9-ik pontjának a pinczér-foglalkozásnak a képesített iparok közé felvételének tárgyalását és esetleg az erre vonatkozó indítványok megtételét reám bízta. Fogadják érte köszönetemet.

Uraim!

A kérdésnek minden oldalról teljes megvilágítása érdekében mindenekelőtt szükséges volt, hogy az érvényben levő törvényes intézkedéseit ismersem. Ez azonban nagyon is messzire vezetne kitűzött feladatamtól. Különbösen is mindannyian tudjuk, hogy az 1884. XVII. t.-cz. az iparágakat két osztályba sorozza, még pedig a 4. §-szerint a képesítéshez, a 10. §-szerint pedig engedélyhez kötött iparokra; tudjuk továbbá azt is, hogy e törvény ily liberális szövegezés mellett, mely a képesítéshez kötött iparágak szaporítása elé leküzdhetetlennek látszó akadályokat gördít, csakhamar elégtelennek és helytelennek bizonyult s az 1884. évi aug. 26-diki m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 3. §-ában már egy harmadik minősítést, engedélyhez és képesítéshez kötött iparral is találkoztunk.

Ez a törvény a szállodás-, vendéglős-, kávé- és korecsmárosipart az engedélyhez kötött iparágak közé sorozza; nem kíván tehát a szállodástól, vendéglőstől és korecsmárostól s így ezek alkalmazottaitól — a pinczér-ektől — sem képesítést. Hogy a törvény e rendelkezésének mi lett a

következménye, eléggé ismeretes előttünk. Tudjuk, hogyan zúdította iparunkra a spekulatív üzleti szellem szakismeretlen s lelketlen malacloirait, kiknek iparunk szép multja, jelene s nagy jövője semmi, de istenek a pillanatnyi haszon s a gyors meggazdagodás; tudjuk, hogy ennek a tisztas iparunk körébe betolakodott gárdának köszönhetjük csak, hogy a nagym. m. kir. belügyminisztérium ama rendeletét, mely házainkat s üzleteinket, ahol sokszor családunk is él, a legsötétebb bűnök tanyáival azonos orvosi ellenőrzés alá helyezte, de tudjuk azt is, hogy ez a törvény oka annak, hogy pinczérek közé belopódzhatott a társadalom salakja, amely nem rettent vissza attól sem, hogy éppen nemzetünk nagy ünnepnapjaiban, mikor hazánk ezredes fennállását ünnepeltük, a leghazatibbanabb szocializmus vörös zászlaja alá szegődjék.

Becsületére legyen mondva Magyarország szállodásainak és vendéglőseinek, hogy ezeket a viszonyokat nem fogadták szótlanul, s hogy tiltó-kérő szavukat az iparukat megszegényítő, sőt végveszéllyel fenyegető viszáltságok ellen már eleve fel-emelték.

A szállodás-, vendéglős- és kereszmárisipar képesítéshez kötöttségével már az 1885-diki első országos vendéglős-kongresszus is behatóan foglalkozott. Annak a hatalmas Stadler—Glück-féle tervezetnek, mely egy létesítendő országos vendéglős-szövetség keretében az ipari, a tanoncügyi, a nyugdíjügyi kérdések megoldására lett volna hivatva, az ipar képesítéshez kötele is egyik legkimagaslóbb pontját képezte. „De sajnos — panaszojja Bokros Károly a milleniumi kongresszuson tartott előadásában — a kongresszus elmul, a híres neves magyar lelkesedés szalmalángnak bizonyult és az országos vendéglős-szövetség sem jött létre.

A család azonban, mely Budapest legelőkelőbb vendéglőseit a vidék részéről érte, nem csavarta ki azok kezéből a küzdelemre felvett fegyvert, a szakoktatás ügye, hálá egy lelkes ember önzetlen s odaadó buzgalmának, itt már megvalósítva van, virágzik és gyümölcsöket hajt s hogy az 1885-diki kongresszus végrehajtó-bizottsága a képesítés ügyében kifejtett tevékenységéről s ennek — habár negatív eredményéről nem számolhatott be, annak a viszonyok voltak az okai. Nem volt kinek és hol beszámolni, elég hozzá, hogy a nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1891. évi május hó 13-dikán 18,983. szám alatt kelt leiratával a képesítés iránt — első ízben kifejezett kérelmünket elutasította. Azután elmul, egy évtizednél is több, míg a milleniumi ünnepnek alkalmával Magyarország vendéglősei újra közös tanácskozára ültek össze. A tanácskozáson egyik főtárgya Koch József budapesti vendéglős remek előadása kapcsán újra csak a képesítés ügye volt. A végrehajtó-bizottság, élén a budapesti ipartársulat érdemes elnökével, Gundel Jánossal nem is késett a memorandum beadásával és annak elintézésének sürgetésével, melyre feleletül a nm. m. kir. kereskedelemügyi minisztérium 1897. évi március hó 23-diki 81,530. sz. a. kelt leirata érkezett hozzánk.

A kegyelmes miniszteri leirat — nem kelt mondanom — újra elutasító volt. A válasz lesújtó, de az indoklás egyuttal megszegényítő is.

Igen tisztelt Uram!

Bizonýra én érzek magamban legkevesebb hivatottságot arra, hogy egy miniszteri leiratot — s jegyezzük meg jól, hogy az nem törvény — bírálat tárgyává tegyek, ámdé azt hiszem, hogy a miniszteri leirat azon érvelését, hogy a vendéglősipar nem oly mesterség, amely kézműves jelleggel bírna és csak hosszabb gyakorlás után lenne elsajátítható, továbbá a képesítéshez kötött iparágakkal párhuzamba helyezhető nem lévén, már a saját reputációm érdekében sem hagyhatjuk szó nélkül!

Hogyan?

Hát nem tudja kegyelmes Ur, hogy főzni tanulni kell, tanulni kell a borászatot, könyvelést, konyhavegytánt, pinczekezelést, a vendégkiszolgálást, a közlekedést, vasúti és hajózási dolgokat, polgári jogokat és sok-sok számos apróbb nagyobb dolgot, amit itt még csak említeni is felesleges?

Vagy talán azt hiszi a miniszter ur, hogy egy-egy előkelő szállodás és vendéglős csak úgy lesz azzá, mint ahogy van Apollo ugrott ki a Minerva fejéből? Ha hiszi, téved!

A modern szállodás és vendéglős igazi europeer, aki a világforgalom közepén modern tudással, nagy szakavatottsággal tölti be helyét, akinek háza és asztala a művelt világ találkozó helye, ahonnan a magyarság ítéletét viszi magával a messze idegenből idekerült külföldi, tényezője a társadalmi és nemzetelőnek, melynek keretében helyét épügy betölti, mint bármely más ipar s ezt — hogy az a huszonegy millió, melylyel az állami jövedékekhez hozzájárul, az állam háztartásában ne szerepelne, valószínűleg a miniszter ur sem fogja állítani.

Hogy azonban mennyire megérdemli iparunk a képesítést és más képesített iparokkal egy sorba helyezést, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a nm. m. kir. közoktatási minisztérium budapesti szakiskoláinkat engedélyezte, támogatja és felvirágoztatni segíti, s hogy Mártonffy Márton kir. tan. országos iparoktatási főfelügyelő az ez évi vizsgálatokon határozottan kijelentette, hogy ennek

az iskolának nagy jövője s nem eléggé kiemelhető létjogosultsága van.

Ugy látszik tehát, hogy egy és ugyanazon dologról a különböző minisztériumokban is különféleféleképpen gondolkoznak. Vigasztaló olajesepp ez nekünk, mert azt jelenti, hogy reményünket nem kell feladnunk, s jön az idő, amelyben egy miniszteri rendelet meg fogja dönteni a másik joghatályát s iparunk elnyeri a képesítést is.

El fogja nyerni. Az ipartörvény revíziója ugyis küszöbön áll, használjuk csak fel s ne szalaszkodjunk el a kedvező alkalmat, mely a mainál sohasem volt kedvezőbb, el fogja nyerni, mert immár önk is sikra szálltak igen tisztelt uraim, Magyarország lelkes pinczérei!

Jól tettek ezt! Évtizedek keserűsége, a mult gazdag tapasztalatai számtalan kísérlet, szüntelen keresés után im Önök is megtalálták a megoldás felé vezető utat. S fegyverük is van. A tudomány hatalmas és legyőzhetlen fegyvere a józan ész, a logika, mely jogot ad Önöknek annak a következtetésnek felállítására, hogy: „ha a közoktatási minisztérium elismeri annak jogosultságát, hogy a pinczerek a szakiskolában iparuk üzéséhez a képesítést megszereznek maguknak, ugy a kereskedelmi miniszternek nincs joga arra, hogy az ipart magát a képesítéshez kötött iparágaknál alsóbb rendűnek jelentvén ki, megfoszsa Önöket a szerzett képesítés alkalmazásának lehetőségétől. Ebből a következtetésből azonban egy igen nagy feladat hárulik Önökre is Uram s ez a szakoktatási ügynek felkarolása. A nyugdíjügy után, mely anyagiakat van hivatva szolgálni, ez a szellemekölési feladat mozgassa összes társadalmi és egyesületi tevékenységüket! A maga körében mindegyikük kövessen el minden lehetőt arra, hogy legalább a nagyobb vidéki emporiumokban, ha kell a társadalom segélyének igénybevételével is önálló pinczer-szakiskolák keletkezzenek. Ezekből az iskolából fognak kikerülni az első képesített pinczerek ezrei s ezek fogják megadni a módot idősebb pinczéreinknek is, hogy magukat a tudomány és szakismeretek fegyvereivel tehessék erősebbé az élet küzdelmeihez!

Hic est via, veritas et vita.

Ez az út, melyen haladunk, az igazság, melyet követünk az élet — a jövő — amelyben biznunk kell. Kérem következő két határozati javaslatom elfogadását:

Mondja ki a kongresszus: „hogy a szállodás-, vendéglős- és kereszmárisipar, mely az 1884. év XVII. l.-cz. 10. és illetve 13. §-ai szerint az engedélyhez kötött iparágakhoz tartozik, egyuttal a képesítéshez is kötések, valamint képesítéshez kötendő ezen iparág alkalmazottainak, a pinczereknek foglalkozása is“, s hogy ez iránt a nyugdíjintézet — jogtanácsosa által — a nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez memorandumot intéz.”

másodsor:

„hogy a képesítés kötöttség megszerzéséhez alapfeltételnek a szakoktatás általánosítását tartván a kongresszuson képviselt egyesületek a szakiskolák alapítását a mai nappal programjukba kötelezőleg fűveszik.

E pont tárgyalásánál Hegyháti Sándor (Szeged) egy felsőbb tanintézet érdekében mond beszédet. Tóth Endre tiltakozik a szegediek nevében az eilen, hogy Hegyháti indítványa a szegediek megállapodásának tekintessék. Ő és kiküldött társai a kérdést társadalmi uton vélik megoldandónak. — Végül a kongresszus F. K. is Lajos előadói viszonzválasza után mindkét indítványt egyhangulag elfogadja.

A 10-ik pont (Indítványok) tárgyalásánál Tóth Endre kiküldött ajánlja, hogy a helyközvetítés és a szakoktatás kérdése is a nyugdíjintézettel kapcsolatban, annak keretében oldassanak meg. Ezen indítvány hosszabb vita után azon indoklással mellőztetett, hogy a feladatokat felhalmozása csak a nyugdíjügy megvalósítását nehezítené s e kérdésk a nyugdíjgygygyel különben sincsenek semmiféle összeköttetésben.

Nérey Dezső, a kongresszus előkészítő bizottságának elnöke előterjeszti a bizottság pénzekezeléséről szóló kimutatást, mely ugy egészen, mint részleteiben helyesnek s a tényeknek megfelelőnek találattván, elfogadtatott, mire a kongresszus az előkészítő bizottságának a felmentvényt egyhangulag megadja, Nérey Dezsőnek pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A jövő évi közgyűlés helyének megállapításánál Hauer Bertalan, mint a debreczeni nyugdíjalapot gyűjtő társaság elnöke, szót kérven a jövő kongresszust Debreczenbe hívja meg rendkívül szívélyes szavakkal:

„Midőn, ugymond, a magam részéről örömmel adok kifejezést a jelen kongresszussal elért eredmény felett, egyuttal kíváncsnak tartom, hogy a hasonlóan fontos közelebbi kongresszus olyan városban tartassék meg, ahol a szőnyegen forgó és megoldásra nemes ügy iránt lelkes érdeklődés nyilvánul.

Debreczen város szakköréi nem első esetben adták ennek bizonyítását s azt hiszem közóhajt teljesítek, mikor megragadva a ked-

vező alkalmat, városunkat ajánlom fel a legközelebbi kongresszus helyéül. Kérem fogadják szívesen vendégszeretetünk biztosítását.”

A szívélyes meghívást a kongresszus egyhangú lelkesedéssel elfogadta s elhatározta, hogy a legközelebbi nyugdíjintézetilei kongresszus a fenntartó-bizottság előmlunkálatai befejeztével — lehetőleg még 1897-ben — Debreczenbe hívandó össze.

Miután egyéb indítványok tárgyalásra nem lettek beadva, Steuer Sándor társelnök a következő beszédrel zárja be a közgyűlést:

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A jelen század, a haladás százada, haladás mutatkozik, még pedig rohamos léptékben minden téren, a tudományban, a melynek minden nap újabb és újabb vívmányaival találkozunk, nagy a haladás a műveltségben, a melynek fejlődése napról-napra szélesebb mérvet ölt, és a melylyel együtt haladnak az emberi lélekbe oltott és az emberrel együtt született nemes indulatok és törekvések.

Nemes törekvésekkel találkozunk mindenütt, mert ezek megnyilatkoznak minden alkalommal, örvényesülnek minden oly helyen, ahol nincs előtű akadály, sőt ha van lerontják azt, hogy annál fényesebben jelenjenek meg előttünk.

Bennünket is egy ily nagy eszme, egy nemes törekvés hozott össze, hogy megalapítsuk a szállodások, vendéglősök, kávéosok és pinczerek országos nyugdíjintézetét. Örömmel tilt szívvel láttam az iles egész folyamán, hogy mindazok, akik itt vannak, úgy maguk, mint a testületek, a melyeket képviselnek, fel tudják fogni, át tudják érezni e törekvés megvalósításának nagyszerűségét és jótékony voltát, mert csakis ez esetben lehetséges kifejteni oly lelkesedést, oly ügybuzgalmat, mint a minőt tényleg kifejtettek.

Midőn ezért a kongresszus nevében köszönetemet fejezem ki az összes jelenlőtlaknak, köszönetemet ismétlem azon vidéki tagtársaknak, akik nem kimélve fáradságot, feljötték, hogy jelen legyenek a gyűlésen, meggyőző szavaikkal lelkesedést gyujtsanak és a hol már van, ott azt fokozzák, s hogy józan ítéletükkel és belátásukkal könnyebbé tegyék a nyugdíjintézet alapszabályainak helyes összeállítását.

Részemről meg vagyok győződve, hogy össze-jövetelünk nem lesz eredmény nélkül, sőt az eredmény, a melyet fel fogunk mutatni, fényes lesz és mi nyugodtan távozhatunk e helyről, mert meg vagyunk győződve, hogy nagy és nemes munkát végeztünk, a melylyel az emberiség kulturáját egy lépéssel előbbre vittük!

Miután még F. K. is Lajos indítványa: »Szavazzon a közgyűlés Bokros Károly elnöknek a kongresszus tárgyalásainak tapintatos vezetéséért, mindenre kiterjedő figyelméért és odaadó buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönetet« a kongresszus által egyhangú lelkesedéssel és helyesléssel elfogadtatott, elnök a kongresszust a tagok eljenzése közben bezárja.

Díszbankett a Margitszigeten.

Este a kongresszus tagjai díszbankettregyűltek össze a felső-margitszigeti Reimprecht-féle vendéglőben, melynek nagy éttermében a gazdag virágdíszszel ellátott asztalok azzal a válogatott előkelő izléssel volt a vacsorához terítve, melyhez e par excellence elsőrangú hírnének örvendő vendéglőben már régtől fogva megszoktunk. A szórakozásra szánt összejöveteleknek kétségkívül ez a díszvacsera volt a legkiemelkedőbb fénypontja, amiben nem kis része van annak, hogy igen sok kongresszusi tag feleségével együtt jelent meg. A férfiak feketében, a nők ragyogó, világos nyári toilletekben. Az izletes menüről Reimprecht gazda gondoskodott szokott szakavatottságával. A meüő a következő volt:

Tok tartár-mártással.
Roastbeef körítve.
Liba öntött salátával.
Gardinetto.
Fekete-kávé — Cognac.
Pezsgők.
Louis François: Monopol.
Huberth: Gentry Club.

A vacsorán megjelentek: A kongresszus teljes elnöksége, az összes vidéki kiküldöttek, a »Budapesti pinczeregylet« a »Budapesti kávésegedek köre« valamennyi kiküldött, továbbá számos fővárosi pinczér és kávéseged, összesen mintegy 200-an.

A vacsoránál az első felköszöntőt — melyet a jelenlők állva hallgatták végig — Bokros Károly elnök mondotta:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

»Az országos nyugdíjintézet életbe léptetni célzó kongresszusunk vidéki tagjai csakhamar visszatérnek esednek otthonukba. Mielőtt egymástól tehát elválnánk, komoly tanácskozásaink befejeztével, emeljük poharunkat a legelső magyar emberre, a mi jószág fejedelmünkre! Hölgyeim és uraim! Jól tudjuk, hogy nincs szeretett hazánknak egyetlenegy olyan — gazdag vagy szegény — osztálya sem, melyet dicsőséges uralkodónk atyai gondoskodásába ne fogadja

Mivel pedig ezek közt a gazdagok és szegények közt mi is ott vagyunk, felhivom Önöket, ártítsuk velem együtt poharukat azzal a lelkes szívből jövő kívánsággal, hogy az Urísten a mi Felséges királyunkat, Első Ferenc Józsefet, a fejedelmek e kiváló alakját, nemzetünk szívdőljét, imádot nagy asszonyunkat, a páratlan szívű királyi asszonyt, Erzsébet királynét sokáig, sokáig az emberi kor legvégső határáig éltesse!

Hangos, szünni nem akaró éljenzést követte a mély bensőséggel előadott király-toasztot.

Az éljenzések elhangzásával újra Bokros Károly emelt szót és poharát Gundel Jánosra, az ország legelső vendéglőse és a nyugdíjügy lelkes bajnokára és gyamolítójára emelte. dr. Solti Ödön a debreczeni jogi képviselőjére, dr. Benedek Jánosra emelt poharát, akinek — eltekintve attól, hogy stilaris módosításaival a nyugdíjintézetet — igaz magyaros tető alá juttatta, a nyugdíjintézmény körül számos érdemei vannak. Dr. Benedek János humoros felköszöntőben — a la Klahorn — mely a jelenlévőket hangos derűltségre ragadta, a hölgyekre, F. Kiss Lajos a társulatokra és pincézegyletekre, különösen a budapesti vendéglősok ipartársulatára, Steiner Miksa kávésségéd a pincézérek összetartására, Szerémy István a nyugdíjintézet megvalósulására, Olmossy József dr. Solti Ödönre és F. Kiss Lajosra üritettek poharukat.

A bankett állandó derült hangulatban a késői éjjeli órákig tartott, míg nem a résztvevők egy kedves és feledhetlen est emlékeivel megzavargodva, a készenálló külön hajóval a városba tértek vissza.

* * *

A kongresszus második napján.

— 1897. július 8-án. —

A kongresszus buzgó és lelkiismeretes tanácskozásainak meg volt az a jó eredménye is, hogy a kongresszus második napjára mi komoly tárgyalni való sem maradt, s így a tagok, kiket az első nap tanácskozásai ugyancsak kimerítettek, a második napon egészen a szórakozásoknak szentelhetek. A programm elég változatos volt, s különösen vidéki kártársaink, kik előtt Kőbánya és Promontor hatalmas ipartelepei nagyrészt ismeretlenek voltak, ugyancsak nagy várakozással néztek a Budapesti elővárosaihoz tartozó kirándulások elé.

I. Kirándulás a kőbányai polgári serfőző részvénytársaság gyártelepére.

Eredetileg a vígalmi bizottság nemcsak a polgári, hanem a részvényserfőzde telepeinek látogatását is felvette a szórakozási programmba, mivel azonban közben a kirándulók száma — kik a kirándulás napján délelőtti 10 órák, a villamos vasut robusi állomásán gyülekeztek — minden várakozás ellenére mintegy 80-ra leolvadt, úgy hogy az eredeti terv szerint nem volt lehetséges a tartsasagot két részre felosztani; mivel továbbá a polgári serfőzdeknek, mely a kongresszuson Páris Vilmos által képviseltette magát, szívélyes meghívását mellőzni nem lehetett, a rendezőség még az előző nap delutánjan a részvényserfőzdeknek, szívélyes köszönettel a tanusított meghívásért, a látogatást bejelentette, s így az egész társaság a „Polgári” látogatására indult.

A polgári serfőzde, hatalmas nemzeti-színű zászlokkal és dús viráglobbal díszített bejáratánál, tőszegi Freund Vilmos gyárigazgató, Páris V., a gyár budapesti városi képviselője, Krämer Adolf serfőzde mester, szívélyes baráti kezzel tartással fogadták és üdvözölték a kirándulókat, kik Krämer A. vezetésével mellett csakhamar a serfőzde hatalmas gyártelepének megtekintéséhez fogtak.

A kirándulók alaposan végig néztek a gyár összes berendezését, a hatalmas gépházat, a malátaraktárakat, az ártatisztító és szellőztető, a serfőző és hűtő készülékeket és berendezéseket, a pinczebeli óriási raktárakat, nem telven be dicsérrel a gyár mintaszerű s a modern kor technikai követelményeinek mindenben megfelelő berendezése felett.

A mesterségesen hűtött raktár-pinczeből a kirándulók feltűrt gallérral kerültek vissza a hivatalnokai ebédlőbe, hol időközben Páris Vilmos vezetésével mellett csinos Hebek pompás reggelizhet terítettek. Amikor a vendégek az asztalnál helyet foglaltak, tőszegi Freund Vilmos gyárigazgató szívélyes szavakkal üdvözölték a vendégeket, megköszönvén nekik a gyár iránt látogatásuk által tanusított érdeklődésüket. Az igazgató szívélyes üdvözlő szavai után, általános figyelem közt Bokros Károly kongresszusi elnök emelt szót, körülbelül a következőket mondván: Mint a kongresszus elnöke, mindenekelőtt kedves kötelességének tartja, köszönetét kifejezni és pedig nemcsak az igazgatóság szívélyes formában tartott meghívásáért, hanem azért is, hogy a gyár jelét adván a vendéglős és pincézér érdekei iránt állandó érdeklődésének, a kongresszusra mint állandó képviselőjét, a mindenütt közkedveltségű Páris Vilmost külddött. Örömmel konstatálja, hogy a kőbányai polgári serfőzde megtekintése meggyőzte őt arról, hogy Magyarország söripara most már a külföldével szemben nemcsak megállja helyét, hanem

azzal egyenesen versenyez, hogy a külföldi sörökre immár szükségünk nincsen, és hogy — bár fájdalom, kénytelenségből ő is árusít bajor sört — minden magyar vendéglősnek szent kötelessége volna kizárólag a magyar söripart teljes erővel támogatni, amely feladatnál szebbet, nagyobbbat és jobbat elképzelni sem tud, annival is inkább, mivel a mai, teljesen kifejlődött magyar söriparnak a külföldi igen sok tekintetben mögötte is marad. Poharát a gyár felvirágzására, s a gyár faradhatlan buzgó képviselőjére, Páris Vilmosra emeli. (Éljenzés.)

Páris Vilmos hosszabb pohárköszöntővel felelt az előtte szólott szavaira. „Igen nagy örömről szolgál, — így szól beszéde folyamán — hogy a kongresszus érdemes elnöke s igen tisztelt tagjai épen a mi gyárunkat találták mellőnk becses látogatásukra. A vendéglősök érdekeit mi állandó figyelemmel kísértük, mert az ő érdekük a mi érdekünk, az ő boldogulásuk a mi boldogulásunk is egyuttal, s ezért minden egyes látogatásuk örömmel tölt el bennünket, most azonban kettős az örömrünk, mert nemcsak őket, hanem derék pinczéereiket is vendégül láthatjuk gyárunk falai közt. Uraim! Biztosítom önöket affélő, hogy mi úgy a főnökök, mint a pincézérek ügyeit — s így a nyugdíjügyet — nagy érdeklődéssel kísérjük, kívánjuk annak megvalósulását és felvirágzását, s legyenek róla meggyőződve, hogy annak pártolói közt nem mi leszünk az utolsók. (Éljenzés.) Poharat emelek a nyugdíjintézet mielőbbi megvalósulására, a kongresszus buzgó elnökeire, Bokros és Nérey urakra, főleg pedig a nyugdíjügy érdemes védőikére, Gundel János ipartársulati elnökre. Eljenek! (Hangos, sokáig tartó éljenzés.)

Nérey Dezső nagy tetszéssel fogadott beszédében a gyár igazgatójára, tőszegi Freund Vilmos igazgatóra és Krämer Adolf főserfőzdemesterre emelt poharát. Krämer Adolf köszönő szavai után dr. Solti Ödön jogtanácsos a pincézérek és kávésségédek, Rigó József a polgári serfőzde felvirágzására emelt poharát, ekesen bizonyítgatván, hogy minden jó magyar kereszmárosnak csak magyar, de különösen „polgári” volna csak szabad kimérni. Felköszöntöttek még az öreg Gregeren is, aki épen most építi fel a gyárnak direkt vendégfogadásra szánt pavilonját, a hivatalnokai kart stb., mikor aztán semmi felköszönteni való sem volt, akkor az egész társaság szívélyes bucsút vett az előzekény direktortól, a vidámkedvű Páristól, aki bucsuzását szívből-szebb szegfűkkel kedveskedett vendégeinek. A villamos vasut újra Budapest felé röpített, sokan lakakúra tértek pihenni, mi pedig feketére térünk Nérey elnök Kossuth-utcai kávéházába, melynek kellemes hűsében áhítattal fogyasztottuk a kávét, cognacot s egy kis curacot.

II. Kirándulás François promontori pezsgőgyárába.

Pièce de resistance. Látogatás Louis François-nál a vendéglősök legkedveltebb hívének és egyuttal a legelső magyarországi pezsgőgyárban. Nem csoda, ha meg azok is, akik különben már kifáradtak, daczára a perzselő nyári hőségek, örömet vállaloztak a promontori utra. A kirándulók ezuttal delután 3 órákor találkoztak az eskü-téri hajóállomáson, ahonnan mintegy hatvanan indultak Promontorra. A hajóállomásról a kirándulók hosszú kocsisorban indultak François Lajosnak gyönyörű renaissance stílyben épült háza felé, melynek bejáratánál François Lajos és öccse Cásár fogadták őket szívélyes vendégzeretettel. A vendégek a kölcsönös bemutatkozások után mindenekelőtt a renek gyárpincézektől megtekintésre indult, hol a munka épen javában folyt; a szükséges magyarizálattal a két François egyforma szeretetreméltósággal szolgált. A vendégek élénk figyelemmel kísérték a gyártás minden egyes fázisának bemutatását, miközben nem győztek eleget kifejezni arról elragadtatásuknak a gyártás czélzerű berendezése, mint a pincze óriási készlete felé. Ifjabb François eközben a gyártás lespécziálisabb műveit, a dosagot, ficelagot és dogorgementet praktike is bemutatta mesteri jártasságával.

A gyári helyiségek alapos megtekintése után a társaság a lakóház remek fekvésű hegyoldali verandájára vonult, hol hosszú sorban terített asztalok megrakva, Bessenyei legjobb produktumaival vártak rájuk. A vendégfogadás nemes tisztében a két François-n kívül itt már a ház asszonya is kivette a maga részét, oly vonzó szeretetreméltósággal töltvén be e tisztét, mely neki az összes jelenlévők rokonszenvét nyomban megszerezte.

A vendégek az asztaloknál helyet foglalván, csakhamar feszelen hangulat vetté át uralmát. E jó hangulat hatása alatt François Lajos poharát emelvén, azt a vendégek jóvoltára üritette. Örömmel használja fel az alkalmat arra, hogy ezuttal is, mint mindig, határa tan kifejezést adjon a vendéglősök és alkalm: „Aik iránt viseltetett érdeklődésének. Hogy az érdeklődésnek némi jelét adja, kijelenti, miszerint a mai nappal a nyugdíjintézet alapító tagjává valik s annak czéljaira 200 koronát ajánl fel.

Hangos, szünni nem akaró taps és éljenzés

követte a köztisztelőben álló vendéglátó házigazda lelkes hangu beszédét. Ezen hangulat benyomása alatt emelkedett fel szólasra Bokros Károly kongresszusi elnök, a következő beszédet mondván:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

E fényes ipartelepre ellátogatván, azt hiszem, mindnyájunk közös meggyőződésének adok kifejezést, ha kijelentem, hogy François Lajosnak a maga nemében páratlan ipartelepe a legszebb bizonyítéka annak, mit képes produkálni a francia szellemességgel és találmányossággal párosult magyar szorgalom és kitartás. Sok tekintetben nagy tanulság ez mi reánk, s azért azt hiszem, mindnyáján őszinte köszönettel vagyunk a mi magyar francziáknak, vagy — hogy úgy mondjam — francia magyarunknak, hogy ezen tanulmányos és kellemes kirándulásunk megtételére nekünk alkalmat nyújtott. Egy éve van annak körülbelül, — ha jól emlékszem — a millenáris vendéglős-kongresszus alkalmával történt, amikor François Lajos egyik beszédében az én jelenlétemben kijelentette: „Ha francia nem volnék, magyar szeretnék lenni.” Egy év múlt el azóta, de e rövid idő alatt is igen nagy változás történt. François Lajos nemcsak testben és lélekben, hanem mint magyar állampolgár forma szerint is magyarrá vált, ezek a viszonyok, az ő idézett kijelentése, bámulatos tevékenysége engem ez alkalmattal annak kijelentésére készítettek, hogy: „Ha magyar nem volnék, francia szeretnék lenni.” François magát nem kell Önöknek bemutatnom. Ismerjük az ő érenyeit, becsületes törekvéseit, a melyeket úgy irapaga, mint a társadalom is kifejt és azért azon óhajattal emelem rá poharamat: Adj a Isten, hogy fáradozásait áldásos siker kövesse, s hogy a legelső rangú magyar pezsgőgyárnak, François Lajos pezsgőgyárának jó hírneve ne csak a mi szűkebb hazánk határai közt, hanem azon túl is messze, messze terjedjen! Eljen François Lajos!

A nagy tetszéssel és szünni nem akaró éljenzéssel fogadott beszéd után újra Bokros Károly elnök emelt szót, hogy poharát a napi sajtó egyik legbuzgóbb munkatársára, Eichner Somára, a „Neues Pester Journal” munkatársára emelje, ki mint állandó alak a kongresszus összes mozzanatait nyomról-nyomra követte s lapja útján a kongresszus ügyét olyan élénk figyelemmel és jóindulattal tárgyalta, melyért nem mondhatni neki elég köszönetet. Poharát Eichner Somára emeli. (Éljenzés.)

Schleifer Lajos nagy tetszéssel fogadott beszédében François Lajosra, mint minden ízben magyarrá lett állampolgárra; dr. Solti Ödön a kirándulók közt állására nézve is legtekintélyesebb vendégre, a budapesti vendéglősipartársulat alelnökére, Wirth Ferenczre emelt poharát; aki, bár egészsége megromlott, a kongresszust mindazáltal megtisztelte látogatásával Juranovics Ferencz a budapesti vendéglősök, Kiss Henrik a vidéki pincézérek, Schleifer Lajos Kiss Henriket és Lőrincz Elek, mint a pinczéség vezetőit, Török István pinczeriskolai szaktanár Wagner József szerkesztőt és F. Kiss Lajost köszöntötték fel. Este 7 óra volt, mikor a vendégek a szíves házigazdától és egymástól is búcsút vettek.

A füstfelhőben úszó főváros felé a Duna lágyan ringó hajbaján térünk vissza s utolsó kezzorításunknál utolsó szavunk az volt:

„A viszontlátásra Debreczenben!”

F. Kiss Lajos.

Jegyzőkönyv

felvettett a „Pincézérek, szállodások, vendéglősök, kereszmárosok és kávécsok országos nyugdíjgyesületének” Budapestén tartott országos kongresszusának 1897. évi július hó 6-kán, a „Budapesti pincézéregylet” helyiségében tartott

előértekeztetésén.

Jelen voltak: Bokros Károly kongresszusi elnök (Budapest), Nérey Dezső előkészítő-bizottsági elnök (Budapest), Juranovics Ferencz (Szeged), dr. Solti Ödön jogtanácsos, F. Kiss Lajos „A Vendéglős” főmunkatárs, Tóth Endre és Baveschitz Sándor (Szeged), Seress Márton, Szalassy Alajos, Sárosy Árpád (Kassa), Kovács Dezső, Vetélyes Béla, dr. Benedek János (Debreczen), Bock Imre (S.-A.-Ujhely), Rumpold József (Kassa), Fried V. Ferencz (Szatmár), Achátz Ferencz (Szabadka), Margulesz Ferencz (S.-Patak), Schlesinger Sándor (Szabadka), Abrahamovics Mór (S.-A.-Ujhely); továbbá részt a „Budapesti pincézéregylet”, részint a „Budapesti kávésségédek köre” részéről: Rigó József, Kiss Henrik, Lőrincz Elek, Neumann Károly, Kállay Ernő, Kohn Adolf, Steiner Miksa, Schwarcz Ferencz, Schneider Lajos, Magyarics Gusztáv, Kemény József, Gajarszky Károly, Henzel Lajos, Zs. Feldmann Sándor, Fabos Ödön, Deutsch Lajos, Pauly Antal, Ritter Frigyes, Végh Miklós, Huszka György, Olmossy József, Sternthal József, Kerécz Ferencz.

Az előértekezlet vezetői: Bokros Károly és Juranovics Ferencz.

Bokros Károly elnök megnyitván az értekez-

letet, a jegyzőkönyv vezetésére F. Kiss Lajost, hitelesítésére Nérey Dezső és Kiss Henrik urakat kéri fel.

Dr. Solti Ödön jogtanácsos felolvassa a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának” átiratát, melyben az a nyugdíjgyesület tervezett címzet: „Szállodások, vendéglősök, kávéosk és azok alkalmazottai országos nyugdíjgyesületé”-re kéri változtatni.

Kiss Henrik óhajlja, hogy a czimben, tekintettel arra a körülményre, hogy a nyugdíjgyesület létesítése iránti mozgalmat a pincérek kezdeményezték, a czimbe a „pincérek” szó okvetlen felvétecsék.

Hasonló értelemben szólnak fel Juranovics Ferencz, Nérey Dezső és Ólmosy József is, utóbbiak azon hozzázással, hogy miután a volt kávésségédek betegsegélyző egyesületének vagyona csak ugy lesz a nyugdíjgyesület javára megszerezhető, ha a kávésségédek érdekeltsége is vilagosan kifejezésre jut, vétessék fel a czimbe a „kávésségédek” szó.

Többek hozzászólása után az értekezlet elhatározza, hogy:

tekintettel arra, hogy a pincérek érdekeltsége a nyugdíjgyesületnél kellően kifejezésre jusson, ugyanez okból, és tekintettel arra is, hogy a kávésségédek egyesületének vagyonmaradványa is megszerezhető legyen, a nyugdíjgyesület alapja javára a következő címet fogadja el és terjeszti a közgyűlés elé: „Szállodások, vendéglősök, kávéosk, pincérek és kávésségédek országos nyugdíjgyesülete”.

Tóth Endre (Szeged) ajánlja, hogy a nyugdíjgyesülethez hozzájárult egyesületek vagyoni hozzájárulásukról szóló nyilatkozatukat királyi közjegyzői okirat alakjában küldjék be a központhoz.

Az értekezlet az indítványt egyhangulag elfogadja.

Dr. Solti Ödön jogtanácsos jelenti, hogy:

1. A házszabályokat 200 példányban kinyomtatta.

Tudomásul vétetik.

2. Hogy az előző ülésen meghatározott napilapokat meghívta.

Tudomásul vétetik.

3. Hogy a Rákossy Jenőhöz intézendő feliratot elkészítette, hogy azonban az, a nevezettnek külföldön időzése miatt, ez idő szerint át nem nyújtható.

Tudomásul vétetik.

4. Hogy a kőbányai polgári és részvényserfőzdéknél, valamint Louis François promotori pezsngyáronál a kongresszus látogatását levélben bejelentette.

Tudomásul vétetik.

5. Ajánlja, hogy a hivatalos gyorsíró napidija tíz frtban állapíttassék meg.

Elfogadatik.

6. Hogy a meghívásra ajánlott országgyűlési képviselőkhöz a meghívókat elküldte.

Tudomásul vétetik.

7. Felolvassa az aradi, pécsi, székesfehérvári egyletek átiratait.

Tudomásul vétetnek.

8. Olvassa Valkovics Sámuel szatmári vendéglős levelét.

Tudomásul vétetik.

9. Jelenti, hogy a Margitszigeten tartandó bankett alkalmából a visszatérésre 50 frtért külön hajót bérelt.

Az értekezlet e bejelentést is helyeslöleg tudomásul veszi.

Nérey Dezső elölkészítő-bizottsági elnök jelenti, miszerint a nyugdíjgyesület javára az orsz. központi takarékpénztárnál kezelt tiszta vagyon 4504 forint.

Örvendetes tudomásul szolgál.

Miután több tárgy a napirendre kitűzve nem volt, Bokros Károly elnök az értekezletet a tagok eljenzése közben bezárja.

Kelt mint fent.

Nérey Dezső,

hitelesítő.

Lőrincz Elek,

hitelesítő.

Kiss Henrik,

elnök.

F. Kiss Lajos,

jegyző.

Meghívás.

A mult évi szeptember hó 28—30. napjain Budapesten megtartott országos magyar vendéglős-kongresszus azon határozatából kifolyólag, a mely szerint évenként az ország más-más városában a vendéglősök panaszait megvitatására értekezletre fognak egybe gyűlni s a mely szerint ezen értekezlet folyó évben Szombathelyen fog megtartatni, van szerencsénk az idej

vendéglős-kongresszus

hatánapjairól folyó évi szeptember hó 22. és 23-ik napját kitűzni s arra Magyarország összes vendéglős, szállodás és korcsmárosait ez uton tisztelettel meghívni s felkérni, hogy a kongresszuson való megjelenésüket folyó évi szeptember hó 15-éig nekünk „Vendéglős-kongresszus szervező bizottság Szombathelyen” czim alatt bejelenteni s 2 frt részvételi-díjat ugyanoda beküldeni sziveskedjenek.

Egyeseknek szóló külön meghívók ki bocsátatni nem fognak.

A kongresszuson tárgyalatni fognak a milleniumi kongresszus 1—10 elfogadott határozatait, illetőleg meg fog vitatlatni a minden egyes határozat alapján elért eredmény, kapcsolatban a kereskedelmi és pénzügyminiszteriumhoz felterjesztett milleniumi kongresszusi memorandum sorsával s meg fog beszéltetni, illetve határozat fog hozatni minden egyes milleniumi kongresszusi határozatra nézve a további teendők iránt.

Ezeket kívül a kongresszus belegegyezésével tárgyalhatók lesznek a szervező-bizottsághoz folyó évi szeptember hó 1-ig beküldött azon új indítványok, a melyeket a szervező-bizottság a tárgyalásra alkalmasnak itél és a kongresszus elterjeszt.

A kongresszus ügyrendje azonos a milleniumi kongresszus ügyrendjével.

A kongresszus szeptember 22-én, reggel 9 órakor nyílik meg Szombathelyen, a szervező-bizottság által meghatározandó helyen s ugy ezen, mint a következő napon addig folytatlatik, a míg a szükség azt magával hozza.

Az érkezésük idejét bejelentő kongresszusi tagokat a szervező-bizottság fogadja, tagsági jegyekkel ellátja, elszállásoltatásukról gondoskodik és a kongresszus napok részletes programját velük közli.

A kongresszusra vonatkozó minden felvilágosítással az alulírottakból álló szervező-bizottság szolgál.

Kelt Szombathelyen, a vendéglősöknek 1897. június 30-án tartott értekezletében.

Gábríel György

Varga Sándor

Köhler György

Lenk Kajetán

Strobl István

Beray Gyula

Strobl Alajos

Hanis József

Leffler Lajos

Harrach Gyula

Feiner János

Novák Dániel

Nyul Mihály

Eberhardt Mihály

Matics Imre

Forster Sándor

Czifrák Nep. János

Nagy Béla

Wittmer János

Ringhoffer József

Strad István

Döbrentey Károly

Takács Sándor

Pártl József

Dr. Szabó László ügyvéd.

Levelezés.

Tek. F. Kiss Lajos urnak

Budapest.

Szombathely, 1897. július 5-én.

Kedves Barátom!

A „Vendéglős” 168-ik számában hozzám intézett leveledre röviden következőkben válaszolok.

Teljes elismeréssel vagyok a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának” a milleniumi kongresszus szervezése körül kifejtett érdemeiért, de ez nem gátolhat meg abban, hogy a kongresszusi jegyzőkönyvnek indítványomra vonatkozó részét kifogásoljam s ezért a kongresszusi jegyzőkönyv s leveled ellenében is fentartom újból is azon állításomat, hogy indítványomnak kis mértékbeni ellátására vonatkozó részét nem ejtettem el s indítványomat a kongresszus változatlanul s egyhangulag elfogadta, annál is inkább, mert Dr. Kovács Gyula osztálytanácsos ur felszólalása után kijelentettem, hogy természetesen törvényhozas után s nem rendelettel kívánám az érvényben levő törvény megváltoztatását és rendelet kibocsátását csak a jelenlegi törvényellenes ellátási mód megszüntetésére tartanám szükségesnek.

Hogy indítványom változatlanul fogadtatott el, arra tanum a kongresszus minden egyes tagja.

Minden esetre köszönettel adozom Dr. Acs Károly kártársam és barátomnak, hogy a kongresszusi jegyzőkönyv daczára a memorandumba indítványom felvette.

En most is ugy emlékszem, hogy Bokros Károly ur a nyugdíj-intézet alapszabályainak tervezetét az idej kongresszus egybehívása előtt elkészíteti és a kongresszust összehívó bizottságnak előterjeszteni ígerte, s erre vártunk mi mindeztideig. Minthogy ez azonban még meg nem történt, erre való tekintet nélkül elhatároztuk az idemellékel felhívás szerint a kongresszus egybehívását, azon reményben, hogy azon Bokros Károly ur az említett munkálatot elő fogja terjesztetni.

Végül azon kéréssel járulok becses lapotokhoz, hogy a mellékel felhívást minden egyes számban egész a kongresszus napjáig közölni sziveskedjetelek.

Ezek után maradtam

A viszontlátásra Szombathelyen!

Kiváló tisztelettel

Dr. Szabó László.

Nyílt levél.

Szombathely, 1897. július 3-án.

T. Vándor Géza urhoz

Habár a „Vendéglősök Lapja” f. é. június 20-án megjelent 12-ik számában az idej vendéglős-kongresszusról irt cikik nagy részben tárgyalatanná vált az által, hogy a szombathelyi vendéglős-kongresszusra szóló meghívókat már közzétettük, mégis a jelzett cikik egyes pontjait nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül.

Hogy jogtanácsosunkat megbiztuk az idej vendéglős gyűlésnek Szombathelyre leendő egybehívásával, az természetes dolog, mert különben ő a meghívást nem tette volna meg, erre garancia az ő egyénisége s csak esodálhatjuk, hogy erről az itteni legtekintélyesebb vendéglősök megfeledeztek.

Lehetséges, hogy van nálunk néhány vendéglős, aki nem tudja méltányolni egy kongresszusnak morális értékét (hisz voltak ilyenek Budapesten is elegend), de mi alulírottak fel tudjuk fogni azt s nem is rettegünk (mert ez Szombathelyen nem szokásos) a költségek megtérítésétől, hanem a vendéglősök szaklapjaiban már közzétett felhívások szerint meghívjuk és szivesen látjuk a szombathelyi értekezletre vagy kongresszusra Magyarország összes vendéglőseit.

Nem tudjuk mi okból merészel bennünk Vándor Géza ur az értelmiség és érdeklődés hiányának vádjával illetni. Talán azért, hogy — büszkén elmondhatjuk — mi kezdeményeztük a milleniumi kongresszus eszméjét, hogy mi kértük fel annak egybehívására a budapesti ipartársulatot, hogy midőn ez nem akart eleget tenni felkérésünknek, az agitálót az egész országban tovább folytattuk és a kongresszus egybehívását diadalra segítettük, hogy a kongresszuson legnagyobb számmal mi jelentünk meg s azon mindvégig kitartóan részt vettünk, végül, hogy a szombathelyi kongresszus egybehívására vállalkoztunk?? — Erre tessék válaszolni!

Az igaz, hogy ipartársulatunk és pincér szakiskolánk felállítása néhány (tekintélyes) szaktársunk széthuzása folytán (de hisz ez mindenhol előfordul) még eddig nem sikerült, de épen az ipartársulat felállítása is várakozni akartunk a kongresszus egybehívásával, s minthogy az ipartársulat ezideig felállítható nem volt, ennek híján is beváltottuk szavunkat s egybehívtuk a kongresszust Szombathelyre, amelynek áldozatkésziségre reflektálni ugyan nincs szükségünk, mert kongresszus egybehívására magunkban elég erőt érzünk, de hogy Szombathely milyen város, arról legjobb lesz, ha Vándor Géza ur a kongresszuson személyesen győződik meg s ugyanekkor veszi magának a fáradságot az itteni vendéglős kar értelmiségének és érdeklődésének megvizsgálására is.

Allunk elébe!

Gábríel György

Varga Sándor

Köhler György

Lenk Kajetán

Strobl István

Beray Gyula

Strobl Alajos

Hanis József

Leffler Lajos

Harrach Gyula

Feiner János

Novák Dániel

Nyul Mihály

Eberhardt Mihály

Matics Imre

Forster Sándor

Czifrák Nep. János

Nagy Béla

Wittmer János

Ringhoffer József

Strad István

Döbrentey Károly

Takács Sándor

Pártl József

II. Int. Kochkunst-Ausstellung Wien 1898

unter dem Allerhöchsten Protectorate Ihrer Majestät der Kaiserin und Königin Elisabeth.

Nur mehr ein halbes Jahr trennt uns noch von der Eröffnung einer Veranstaltung, die für das gesamte Genußmittel-Gewerbe und all die zahlreichen mit demselben in Verbindung stehenden Industrieen und Gewerbebezüge von weittragender Bedeutung sein wird. Am 5. Jänner f. J. wird, wie ja den Lesern unserer Blätter aus den vorhergegangenen Mittheilungen bereits bekannt, in den Sofien-Sälen zu Wien die II. Int. Kochkunst-Ausstellung eröffnet werden, und die nicht geringen Bemühungen des Comité's, dieses Unternehmen, dessen gesamtes Reinertragniß wohlthätigen Zwecken zufließt, zu einem glanzvollen zu gestalten, versprechen heute schon einen vollen Erfolg. Die von fundiger Hand entworfenen Installationspläne umfassen nicht nur die bei den gewöhnlichen Anlässen zur Verfügung stehenden sämtlichen Sälen des Sofienbades (bekanntlich das größte Tablisement Wiens), auch der angrenzende Hof wird durch einen Einbau als Ausstellungslokal für frisches Fleisch und Fische adaptirt. In den Souerrain-Loggias werden mehrere Küchen installiert, die im Betriebe stehend die verschiedenen Feuerungsarten für Kochherde, als: Holz und Kohle, Gas, Electricität demonstrieren werden. In den Galerien befinden sich die Kochfögen, ferner die großartig angelegten Ausstellungen des f. u. f. Hof-Wirthschaftsamt's, der Landesregierung für Bosnien u. Herzegowina, die Specialabtheilung für historische Trinkgefäße etc. Besonders imponant wird sich, den vorhandenen Annehmungen nach zu schließen, die culinarische und gastronomische Ausstellung, welche den ganzen Hauptsaal einnimmt, gestalten. Wir finden unter den Anmeldebern eine große Anzahl herrschaftlicher Küchenchefs und Köche, dann

die Küchen der hervorragenden Hotels und Restaurants von Wien, den Landeshauptstädten und des Auslandes. Wiewohl ursprünglich der Endtermin für die Entgegennahme von Anmeldungen auf den 1. October angelegt war, unterliegt es keinem Zweifel, daß das Comité, um eine Naumbühnenfüllung zu vermeiden, viel früher, es verläutet schon mit Ende August d. J. die Annahme weiterer Anmeldungen wird einstellen müssen und halten wir es für unsere Pflicht, unsere Leser auf diesen Umstand aufmerksam zu machen und baldigste Anmeldung zu empfehlen.

Eine sehr wirksame Propaganda für die Ausstellung macht das Comité durch die Auflage von 2 Millionen künstlerisch, schon ausgeführten Vignetten, die an die hervorragenden Hotels und Restaurants des In- und Auslandes gratis versandt werden, mit dem Ergehen, die täglich aufsteigenden Menüs und Speisekarten damit zu versehen.

Einen Wunsch des Comité's entsprechend richten wir schließlich an unsere Leser, welche im Besitze von Trinkgefäßen, die eine historische oder eine künstlerische Bedeutung haben, das Ergehen, dem Comité (H. Asperg.) hievon Mitteilung zu machen, event. die Adressen von Corporationen, Vereinen oder Personen, in deren Privatbesitz sich derartige Objecte befinden, bekannt zu geben.

Szállodakényelmességek.

Vajjon kivel nem történt meg, hogy a szállodában, daczára annak, hogy a portást utasította, miszerint őt egy meghatározott órában keltesse fel, akár tévedésből, akár talán mert a házi szolgáló maga is elaludt, a vasutól lekéselt? Nos ezen a bajon van hivatva segíteni egy lipsei találmány, aminek a neve: „Weckapparat mit Controle“, magyarul: ellenőrző ébresztő-készülék.

A portásfülkében egy számtábla van felakasztva, amelynek közepén egy szekrény van annyi számított lyukakkal, ahány szoba van ellátva ébresztő-készülékkel. A szekrény alatt vannak a minden lyukhoz tartozó számmal ellátott jelző nyomógombok. Ha már most egy vendéget bizonyos időben fel kell kelteni, úgy az ezzel megbízott házi szolgáló a megfelelő gombot megnyomja. Amint ez megtörtént, megszólal a vendég alya fejenél alkalmazott ébresztő-készülék és nem hallgat el mindaddig, míg a vendég egy újabb nyomással a gepet maga meg nem állítja. Amint ezt teszi, a portásfülkében levő táblán egy kis tábla ugrik elő „Felkeltve“ felirassal, meg pedig ama lyuk mögött, mely az illető szobához tartozik. Ezáltal a vendég maga bizonyítja, hogy kellő időben felkeltették; a szekrényben levő ellenőrző óra egyáltalán az órát is markirozza, a melyben a vendéget felkeltették, valamint az időpontot is, mikor adott jelt a vendég. A szekrény erősen el van zárva, kulcsa az üzletvezetőnél van, illetve a szállodásnál, hogy a házi szolgáló részéről minden tévtravezetés már eleve kizártnak tekinthető.

Nagyon fontos tény az is, hogy ugyanezen készülék segítségével tűzveszély esetén minden alvó vendéget egyszerre lehet felébreszteni. De miről ismeri meg a vendég, hogy őt most nem felkelteni akarják, hanem hogy a szálloda ez? Egyszerűen arról, hogy ilyenkor nem állíthatja meg a jelző-készüléket, amely, bármint tegyen, csak tovább csönget, larmáz.

Mindez nagyon szép és praktikus dolog, csak az az egy baja van, hogy nem új. Az Egyesült Államok minden jobbravaló szállodájában már 15 évvel ezelőtt használtak ilyen készülékeket, aminthogy egyáltalában Amerika az a föld, ahol a szállodák vendégeinek kényelmére oly messzire menő intézkedések történek, amelyeket Európában csak hallomásból ismernek.

Igy például itten Amerikában minden szobában egy eltolható óra van, amely mint egy meszerű tündér, arra van hivatva, hogy a vendég legkülönbözőbb kívánságait teljesítse. Olyan kör alakú aerometerforma készülék ez. A kör különböző sugarakra van beosztva. Minden sugár végén felírás, ahova a lap mutatója odatolható. Ha egy ilyen felírásra odavezetjük a mutatót, a hotel-officeban egy kis tábla ugrik elő, amelyen a szobaszám és a sugarak valamelyik felíratával meg egyező felírat látható. A házi szolgálónak tehát nem kell előbb megkérdeznie, mit akar a vendég, hanem mindjárt viheti is neki a tentát, papírt, fagyaltot, kávét, újságot vagy amit mást kívánt.

Egy további szállodakényelmesség a Messenger-boy-Apparat, amelylyel sok magánházbán is találkozhatunk, ahol a lakosoknak ingyen rendezik be. Ez egy közönséges miniatűr telefonkészülék, amely azonban csak egy közelfekvő szállítócéz iródjával köthető össze. Minthogy Amerikában hordarok nincsenek, helyettük ezt a készüléket használják. Az ember csezenget, 10 percczel később egy csinos, tiszta egyenruhába bujtatott ifjú jelenik meg, akinek megbízásunkat bátran átadhatjuk. A Messenger-boy mindent a lepcsótornában állat, sőt készpénzt is letesz esetleg helyettünk, bizonyos normák szerint a vasutat is használja s iródjában küldetéséről pontos jelentést tesz. Az office erre kiszámítja, mivel tartozik az előfizető, aki minden hó végén részletezett számlát kap. Csálás ki van zárva, mert minden előfizető-

nek megvan az árjegyzék, melynek segítségével mindent ellenőrizhet.

Ilyen az amerikai szállodakényelmesség.

Vesztér A.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Julius 23-án: Novotny Károly, csömöri-út 36.

Julius 30-án: Pavelka Antal, csömöri-út 68.

Kirándulás Esztergom - Kovácsi-patakhöz. Mint lapunk múlt számában jelentettük, Bokros Károly, ipartársulatunk tevékeny tagja, társas kirándulást tervez az Esztergom mellett kies fekvésű Kovácsi-patakhöz. Alig terjedt híre az életrevaló eszmének, már is nagy számban jelentkeztek a résztvevők. A kirándulás — mint biztos forrásból értesülünk — július hó végén fog megtörténni, a kirándulónak pedig különvonat és hajó fog rendelkezésükre állani. A programban — tekintettel arra, hogy annak tiszta jóvedelme az országos nyugdíjgyesület alapja javára fog szolgálni — az intéző magasabb műveltségről is gondoskodott, amennyiben a délután folyamán az Opera egy hírneves énekesnője, egy neves zongora-művész és a Nemzeti színház tagjai koncertelt fognak rendezni. Ennyit a jó ügy érdekében már most is elárulhatunk, részletes programmal és felvilágosításokkal a szét-küldendő meghívók fognak szolgálni.

Se. Erzsébet, der Herr Unterrichts-Minister hat nachstehenden Budapesti Gastwirthen, welche den hier tündirenden Kindern armer Provinz-lehrer unentgeltlich Mittagsspeise geben, seinen besten Dank ausgesprochen, und zwar den Herren: Johann Bauer, Karl Bokros, Stefan Bladska, Simon Bojcsics, Alois Buchinger, Karl Csálsány, Franz Döfler, Stefan Farkas, Konrad Förster, Friedrich Glud, Alexander Graf, Johann Gundel, Johann Haeßler, A. Herdicke, Georg Holzwarth, Johann Druska, Eduard Jahn, Ernst Kammer, Franz Kern, Josef Koch, Franz Kommer, Franz Kreiß, Ferdinand Kutscher, Josef Pösch, August Seifman, Ludwig Lippert, Müller und Lipuit, Ignaz Moser, Anton Pavella, Josef Petanovic, Witte Pribitzer, Ferdinand Brindl, Johann Rühel, Johann Ratsky, Johann Schartner, Michael Scheller, Josef Schnell, Alois Schodits, Karl Stadler, Josef Steinbeiß, Franz Sudny, Franz Taborn, Wilhelm Wagner, Anton Weiss, Wilhelm Wohlfahrt und Anton Wurdlits. — Unsere Gastwirthe üben noch unzählige andere Wohlthätigkeitsakte aus und freut es uns vom Minister daher umso mehr, daß er denselben seinen Dank und Anerkennung öffentlich ausspricht.

„A pincézerekről a pincézereknek“ ilyen című művére boesátotta ki a napokban előfizetési felhívását Schalkház Lipót, kassai szállodás, lapunk munkatársa és „A magyar konyha“ című mű írója. A mű a pincézerek oktatására és kiművelésére lett megírva. Az aktuális munka értékét nagyban emeli azon körülmény, hogy az egyébként szegény szakirodalmunk gazdagítása és a racionális pinczernevelés szempontjából lát napvilágot. Az előttünk fekvő előszóból láthatjuk, hogy a mű kizárólag a pincézerek állásának, hivatásának stbnek tárgyalásával fog foglalkozni. Mindenesetre felelet érdekes thema, s azért a mű megjelenésekor behatóbban is fogunk vele foglalkozni. Előfizetéseket Mildner Ferenczhez, Kassán, intézendők.

Új vastartalmu sör. Századunk nemcsak a természettudományok és idegesség százada, hanem még inkább a nők folyton szaporodó és elterjedő verszegénységének százada is. Ennek a körülménynek okát pedig nemcsak a folyton emelkedő kultúrában kell keresnünk, hanem a közlekedési eszközök nagymérvű szaporodásában, a melyek a testmozgást sok esetben elkerülhetővé teszik, továbbá leginkább az egészségtelen öltözködések is. Azonban bármint legyen is az oka, a baj megvan, s azért bármint is, ami azon segíteni van hivatva, legyen az kellemes vagy kellemetlen, örömmel kell üdvözlőnk. Egy ilyen eszköz Kuriafkowszky vegyész találmánya, mely bizonyára rövid idő alatt nagy kedveltségre fog szert tenni, annyival is inkább, mivel az nemcsak hatalmas gyógy-, de egyáltalán kellemes dietetikus szer is. A találmány egy vastartalmu sörfőleség, melynek egészen új előállítási módja, kellemes íze s nagy vastartalmu van. A fellátaló állítása szerint a sör könnyen pasteurizálható, rendkívüli tartósságu, nagy szénsavtartalmu, tiszta, átlátszó. Mind olyan előnyök melyek e találmánynak, mint gyógyszernek, nagy jövőt biztosítanak.

Reinigen von Emailgeschirr. Die emailirten Kochtöpfe verlieren durch andauernden Gebrauch auch innen ihr Aussehen. Um diesen Töpfen wieder ein tadelloses Aussehen zu geben, genügt ein einfaches Auskochen mit Seifenstein (Regnatron). Man braucht zum Auskochen von etwa sechs Kochtöpfen für 10 Kreuzer davon. Der Seifenstein wird im Wasser aufgelöst, diese Lauge in den angegriffenen Kochtopf gefüllt und dieser damit zwei Stunden ausgekocht, worauf man die Lauge in einen anderen Topf gibt, in den ausgekochten dagegen etwas klarses Sodawasser

bringt und ihn damit noch eine halbe Stunde nachkocht. So behandelt man alle Kochtöpfe der Reihe nach und spült sie zuletzt mit klarem Wasser aus, um sie dann zu trocknen. Auch eiserne, nur innen emailirte Töpfe lassen sich so behandeln.

Amerikanische Krebse. Die landwirtschaftliche Versuchstation in Jécamp am Canal (Département der unteren Seine) erhielt kürzlich eine Sendung amerikanischer Krebse aus New-York; für Frankreich war dies wohl das erste Mal, daß solche lebend eingeführt wurden. Sie sollen zu Züchtungszwecken benutzt werden und gehören zu der Art Cambarus affinis, die besonders im Frühjahr den Markt in New-York beherischt; oft werden dort zu dieser Zeit 50,000 Stück täglich abgesetzt. Sie kommen fast alle von Washington, wo sie in den Wässern des Potomacflusses gefangen werden. Im Mississippi kommt bei New-Orleans eine andere Art Cambarus vor. Diese Krebsgattung unterscheidet sich von unserem gewöhnlichen Flußkrebs (Astaens) nur in der Zahl der Kiemen; sie erreicht übrigens eine schöne Größe und besitzt ein wohlknochenes Fleisch. Außerdem sollen die amerikanischen Krebse gegen die Krankheit, die in unseren Flüssen die Krebse in Massen vernichtet hat, widerstandsfähig sein.

Neues Verfahren zu Herstellung von Reliëftapeten. C. Hochstätter und Söhne in Darmstadt haben ein Verfahren erfunden, um lederartige Reliëftapeten herzustellen, welche infolge ihrer Geschmeidigkeit nicht brüchig werden. Diese Tapeten sollen den sonstigen gepreßten Leder-tapeten gegenüber den Vorzug haben, daß sie eine vollständig glatte Rückseite aufweisen und sich daher dicht und fest an die Wandfläche anlegen. Eine nach patentirtem Verfahren hergestellte Reliëftung wird mittelst Handmodells auf das Cartonpapier aufgedruckt und dann grobgenahete Filzwolle aufgetrennt, welche nur an den mit Reliëftung versehenen Stellen haftet und von den übrigen Stellen wieder abgelöst werden kann, so daß das Muster gebildet wird. Durch abermaliges oder beliebig oft wiederholtes Aufdrucken von Reliëftung und grober Filzwolle in vorgeschriebener Weise kann die Tapete von beliebiger Größe hergestellt werden. Die Reliëftung dient hier als Bindemittel und bildet mit der Filzmasse eine plastische Masse. Die so vorbereitete Reliëftapete, welche besonders prästabilt in Kaffeebäusern angewendet werden kann, erhält zuletzt einen Anstrich von gewöhnlichem Weinwasser und darauf noch einen Ueberzug von dem obengenannten Bindemittel, welchem die gewünschte Farbe und etwas japanisches Wachs zugefügt wird. Durch diesen Ueberzug, der ebenfalls wiederholt werden kann, erhält die Tapete ihr lederartiges Aussehen und außerdem wird ihre Geschmeidigkeit und Widerstandsfähigkeit erhöht.

Dr. vegyész Ludwig Willibald

első nagymarosi pezsgő-pinczészete

előbb: BÁRÓ MARSCHALL

ajánlja kitűnő minőségű védjegyzett pezsgőborait:

Metropole és Prêda

Kaphatók mindenütt.

Főképviseelő: **HUNKE JÁNOS**

IV ker., Lipót-utca 45.

Prémium

Kühl u. Konservirapparate

anerkannt bester und solidester Konstruktion für Restaurationen, Brauereien, Kaffeehäuser und Konditoreien empfiehlt die Fabrik tragbarer Eiskeller des

BERNHARD BREITNER

Hauptniederlage: VI., Königsgasse 44.

Fabrik: Vasvári Pálgasse 4

Auswahl von Moussir-Pippen, Fass-Spunden, Gefrornen-Reservoirs und Gefrornen-Maschinen. Illustrierte Preis-Courante auf Verlangen franko.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Magyarország összes szállodásai, vendéglősei, kávészalai, pinczérei és kávésegeideihez.

A kongresszus elmúlt, az országos nyugdíj-egyesület hatalmas épülete leő alá került. Mint minden egyes alkalommal, úgy a juliusi kongresszus alkalmával is kitűnt, hogy „A Vendéglős” ez idő szerint Magyarországon egyetlen szaklapja, mely az érdekelt szakkörök érdekeit a legtisztább önzetlenséggel, igaz lelkesedéssel és ügybuzgalommal szolgálja. Ez a körülmény lapunknak igen sok új barátot szerzett.

Mivel a nyugdíj-egyesület előkészítő-bizottságának feloszlása folytán, ama kötelezettségünk, hogy a vidéki egyesületeknek a kongresszusig ingyen küldeni tartoztunk, szintén megszűnt, figyelmeztetjük a nyugdíj-egyesület iránt érdeklődőket, hogy mai számunkkal új

ELŐFIZETÉSI TURNUST

kezdünk, s ezért lapunkhoz előfizetési postautalványt mellékelünk, kérve úgy a szakszerveleteket, mint valamennyi szaklarsunkat, lépjenek minél előbb lapunk előfizetői közé.

Előfizetési díjak:

Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Szívélyes üdvözléssel

Wagner József, az érkező.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvetett Budapest, 1897. július hó 12-én a „Budapesti kávépartársulat” választmányi üléséről.

Jelen voltak: Némái Antal elnök, Pikler Ármán alelnök, Harkai Mór pénztárnok, Holstein Zsigmond ellenőr, Simon Pál, Laukó Pál, Hermann Mór, Árvay Ottó Ede, Glaser Fülöp, Hanusz Béla, Schowanetz János, Tihanyi József és Weingruber Ignác választmányi tagok és Szemerényi István titkár.

1. Elnök esti 6 óra 10 perczkor megnyitja az ülést és felkéri a titkár a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasására.

Titkár felolvassa az 1897. júni s hó 8-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét. — Észrevétel nélkül hitelesített.

2. Titkár felolvassa az időközben belépett és kitéptt ipartársulati tagok nevsorát mely szerint Beléptek: Horovitz Mór, Schlesinger Ignác, Gömöri Fülöp és Fleischer Fanni.

Kitéptek: Reich Frigyes, öv. Szidon Ignác, Schmier J. és Roits József. — Tudomásul vétetett.

3. Elnök jelentést tesz, hogy a vendéglősök ahhelyi kérelméhez, hogy a záró órák épúgy mint a kávéházaknál, nálunk is szüntessék be, már a közrendészeti bizottság is tárgyalta és kijelentette hozzájárulását. E kérdés igen fontos lévén, azért hívott egybe itten szokatlan időben választmányi ülést, mert a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés tárgyalni fogják a dolgot és ő a választmány határozatát óhajtotta előzőleg tudni, hogy milyen álláspontot foglaljon el e kérdéssel szemben.

Harkai Mór amellet szol, hogy ne tegyünk ez ellen semmi lépéseket, mert előreláthatólag nem is fogunk célt érni; másrészt pedig az a nézete, hogy ha az egyik kávéház tulajdonosnak talán artana is a vendéglősök záró órájának szüntetése, lesznek többen olyanok, a kiknek használni is fog.

Tihanyi József ellenkező nézetén van és azt hiszi, hogy igen is artani fog a kávéházaknak, ha a vendéglősöknek nem lesz záró órájuk, indítványozza, hogy igenis tegyünk ellene lépéseket és akadályozzuk meg ha lehet.

Árvay Ottó Ede szintén úgy vélekedik, hogy art, például említvén fel Löffelmannnt az Andrássy-úton, ahol a vendéglő 1 óra után is kaphatnak edelt és pohár sört olcsóbban, mint a kávéházban, miért is igen természetesen inkább oda mennek költeni.

Pikler Ármán amellet érvel, hogy nem tartja mellányosnak más iparostól megvonni akarni azt az előnyt, amit mi élvezünk. Különben is nincs reménye, hogy sikerülne ezt megvalósítani.

Hanusz Béla indítványozza, hogy hagyjunk ennek a dolognak szabad folyást. Ő azt hiszi, hogy a vendéglősökre ez a kedvezmény, ha lesz is némi előnnyel, a kávéspárnak nem igen fog artani, amiről alkalma volt meggyőződni tavaly amikor is a kiállítás végett ezt a kedvezményt már élveztek a vendéglősök.

Hermann Mór hasonló véleményen van és megjegyzi, hogy a kedvezmény dacára is be fog a vendéglősök nagyobb része már 1 órakor zárni.

Holstein Zsigmond szintén feleslegesnek tartja az ellen valamit tenni, mert ugymond nem fog az artani a mi iparunknak.

Némái Antal elnök — ugymond — igen fontosnak tartotta azt a dolgot ily módon megvitatni a választmány előtt és kijelenti, hogy ha a választmány akarja, ő állást foglal a záró óra eltörlése ellen, de

nem tartja se jónak, se czélszerűnek, hogy a vendéglősökkel, mint a hozzánk legközelebb eső iparral ellenséges viszonyban legyünk. Ő azt hiszi, hogy minél több üzlet van nyitva, annál előnyösebb az egyesekre. De nem tartja czélszerűnek ez ellen állást foglalni meg azért sem, mert mi még sokat fogunk keresztül vinni akarni a közgyűlésnél és ha mi most a vendéglősök ellen, úgy ők akkor meg mi ellenünk lesznek. Ez pedig nem lesz előnyös.

Ajánlja, hogy járuljunk mi is hozzá, hogy a vendéglősöknek se legyen záró órájuk.

Weingruber Ignác megjegyzi, hogy hozzá ugyan nem járunk, de hallgatagon tőrjük.

Némái Antal elnök meg hozza teszi, hogy annyiban fog csak felszólalni a közgyűlésen, hogy ne hölgyek, hanem csakis férfiak szolgálják ki a vendégeket a vendéglőkben, ép úgy mint a kávéházban.

A választmány határozza, hogy a vendéglősök záró órájának szüntetése ellen az ipartársulat nem fog lépéseket tenni.

4. Elnök bejelenti, hogy a rézfúvó-hangszerekkel való zenélés tárgyában beérkezett a miniszteri leirat, de mivel ő már annak idején az eredményt — hogy ugyanis a minisztérium nem engedélyezi a rézfúvó-hangszerekkel való zenélést — a választmányának már bejelentette, azt hiszi, hogy a szöveg felolvasása nélkül is tudomásul vehető.

Tudomásul vétetik.

5. Titkár bemutatja a Somogyi Nándor igazgató vezetése alatt álló vállalat prospectusát a párisi világkiállítást látogatni szándékozók részére.

Kifejti, hogy milyen előnyöket nyújt e vállalat és milyen kényelmes, olcsó és egyszerű módon juthat az ember ehhez a ritka élvezethez.

Némái Antal igen előnyösnek találja ezt az ajánlatot és felemlíti, hogy ha egy magányos ember óhajtaná mindezen dolgokat megtekinteni, amit a prospectus szerint a vállalat nyújt, úgy 3-szor annyi költséggel sem érhetne célt.

Weingruber Ignác helyesebbnek tartja a Schowanetz-fele indítványt, hogy az ipartársulat kezelje a pénzeket. A vállalathoz, ugymond, meg ráérünk menni.

Pikler Ármán alelnök nem tartja szükségessnek előre gondoskodni. Ráérünk arra 1900-ban is. A választmány a szaklapban közzéteendő újabb felszólítást határozza.

6. Harkai Mór indítványozza, hogy egy deputatio menesztessék a főkapitányhoz a Bodegák tárgyában és az ellentétesség kiegyenlítése czéljából.

Némái Antal elnök megjegyzi, hogy a Bodegákra is áll a vendéglői záróra, ha tehát az egyiknek megengedik úgy a másik is élvezi ugyanazon jogokat. Ez az indítvány tehát tárgytalan.

Harkai Mór felemlíti, hogy a deputatióknak legalább meg lehetne az az eredménye, hogy a VI., VII. és VIII. kerületbeli kávészakokat a rendőri közegek nem zaklatnák olyan nagyon, mert megkérnék a főkapitányt, hogy utasítsa kíméletre a közegeit.

Némái Antal megjegyzi, hogy ok nélkül nem zaklatják a kávészakokat a rendőrök, de ő különben sem hajlandó a főkapitányhoz menni, mert mit szólna a tanács meg a közgyűlés, hogy ő, aki annyira kikelt a főkapitány ellen, most őket megkerülve, a főkapitányt kegyeit menjen kikérni.

Ez reá nézve az előzmények után lealázó volna.

Weingruber Ignác megjegyzi, hogy Harkai intenciója jó.

Harkai Mór visszavonja indítványát.

A választmány, miután Harkai Mór indítvá-

nyát visszavonta, az elnök javaslata szerint határozott.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést 7 óra 10 perczkor berekeszti.

Budapest fejlődése egy kávéházi asztalnál.

II

Egy további kérdés, melyet felvetettek, a most tervezetbe vett Margit-hidnak a Margit-szigettel való összeköttetése volt.

E kérdésnek voltak ellenzői és pártolói egyaránt. Az ellenzők főérve az volt, hogy ezen megoldás által a fővárosi intelligencia el fogja veszíteni azt az egy helyet, hol nem kellett eddig az összes neposztályokkal érintkezésbe jönnie, érveltek továbbá a megoldásnak építészeti és szépművészeti szempontból hátrányát s tényleg mint végeredménye a nagy asztaltársaságnak fővéleménye az maradt, hogy jobb volna ezen megoldást elhagyni.

Most egyszerre egy kövér, nagyhangú uriember, ki a tárggyal, melyet felhozott, máris indirekte mintegy bemutatja magát, azon nagy károkra utalt, melyek a főváros IX. kerületét érte az által, hogy a város, az állammal egyetértve, kifejleszté ezen kerület Dunaparti részén a teherpályaudvar ama részét, mely ott létezik. »Mily remek volna — mondá — ha a Dunaparton végig egész az összekötő hidig széles palota-sor állana, miként a korzón s mily üdülő helye volna az a pesti közönségnek, így azonban a kerület szegény közönsége a Duna tőde széphírje helyett a sok gözkocsi és az elevator füstjét és porát élvezheti. De hiszen van nekünk egynehány jó kolompusunk, majd dolgoznak ők e kérdés érdekében addig, míg mi is büszkén kiállhatunk a Duna-sorra széles palotáinkkal, fővárosunk latképének emelésére.

S mintha a társalgásban a tárgyalásnak holléte adná meg újból és újból a fonalat a további vitáknak, mert a társalgás a Duna partján volt, egy új alak egy új kérdés felvetésével állt elő s ez a központi de hamarosan a többi vasáresarnokokra is kitérte. A külföldön nem eléggé tanulmányozott institutióknak nevezték, elhelyezéseiket sorra szigorú kritika alá vették, nagyságát sem találták az igényekhez mérteknak, s ha nem akad egy — én azt hiszem valami fővárosi hivatalnok, a ki szóbősege teljes tüzével az ügyek védelmére nem áll, azt hiszem teljesen elítélte volna ezen asztaltársaság ezen kérdés megoldását.

Most egyszerre az egész asztaltársaság elnémult, nem tudtam megítélni, vajjon tárgy hiányában e avagy az eddig folyt vitákban való kimerültség következtében, de mintegy ösztönserőleg mindegyik az előtte álló piccoló-csesze mellett pohar után nyúlt és ivott. Én már-már sajnáltam, hogy e viták talán már be lettek szüntetve, midőn újból e szavak: »ezen ivóvíz» figyelmemet az asztal felé irányították. Ezen tárgy leirhatatlan heves vitát okozott, teljes határozottsággal támadták meg a Margit-híd melletti szűrőtelep megoldását, annak

rémis költségeit, mely oly hamar feleslegessé és hasznavehetetlenné vált. Nem találták szerencsés megoldásnak a megyeri vízvezeték-telepet, az ottani kutak és buktatók fekvését; panaszt emeltek, hogy a nyár folyamán, midőn a víz egy ily népes főváros egészségi viszonyaiban főszerepet játszik, oly módon szállítatik, hogy egyes kerületekben levő 3—4 emeletes házak III. és IV. emelele továbbá Számosabb hasonlatokat hoztak más városok berendezéseiről s különösen a magas nyomású forrás-víz értékesítését emeltek ki (Hochquellenwasser).

Letárgyalta ezen tisztelt asztaltársaság még a városház- és kaszárnya-megoldásokat, kivanatát fejezte ki, hogy a kerepesi úti Rókus-kórház már mielőbb onnan eltávolíttassék; fájdalommal konstatálta azon hiányt, hogy fővárosunk nem rendelkezik — a Kálvin-téri szökőkutat kivéve — más ily monumentális kúttal, s kívánalmát adta annak, mit magam is fájdalommal kellett körutamon tapasztaltam, azt ugyanis, hogy mielőbb kellő számú befűtött terek létesítenek azon terekből, melyek eddig piacéknak szerepeltek. Természetesen az omnibusz-kérdés el sem maradhatott, ennek sürgősségét is igen helyes érvekkel bizonyították. Az illemlhelyeknek nagyobb számban való fellátásáról is szóltak s vegre nyilvános és ki-világított órák létesítését is kellően megokadatulva tartják szükségesnek.

E nagy asztaltársaság kritikája természetesen a földalati villamos vasutat 10 kros szállítási díjára is kiterjedt.

És mondhatom, hogy még sok-sok kérdés vitatott meg, de a fejem nem volt elég kapitulom, hogy azok egyes részleteit megjegyezhettem volna, s midőn lassan a társaság egyes tagjai távozni kezdtek, magam is önkénytelenül az óram után nyultam, és végtelenül meg voltam lepve, midőn óram éjjel utáni 1 órát mutatott s így én hat óra hossz-szat voltam fűltanuja ezen vitáknak, melyekben, mint hallgató, mondhatom, élvezettel vettem részt, mert bizony sok-sok igazság lett ott éles világításba helyezve és véleményadás elő becsájta és sok-sok beteg pontjaira utaltak az oly hevesen fejlődő szeretett fővárosunk intézésében, és igaz-a volt az asztalnál az óra urnak, a ki mielőtt távo-zott, azt mondá: »Mint a kertész által üveg-bura alatt kiművelt kerti eper a szemnek gyönyörű, alakra szép, mégis az ize csak nem az, mint erdő árnyékában fejlődött földi eper, mely kicsi ugyan, de :amatos, úgy a fejlődés rohamában levő fő-és szék-városunk ös:zbenyomásában és fejlődési nagyságában impozáns, de institutióiban és egyes dolgok megoldásában messze hátramarad a lassu szadokon át fejlődött hasonló népességű váro-sok mögött«.

„Egy szakértő“

Magyar királyi államvasutak.

Azt a francia közmondást, hogy a legjobb asszonyokról legritkábban beszélünk, teljes joggal alkalmazhatjuk a legnagyobb alkotásokra és intézményekre, és ennek az igazságnak tulajdoníthatjuk, hogy a magyar királyi államvasutakról sem a parlamentben, sem a sajtóban nem beszélnek sokat. A magyar királyi államvasutak államfenntartó intézménynek váltak, s nagy befolyásuknál fogva az ország nemzetgazdasági viszonyaira egyenesen pártalan hatást tesznek.

Emellett azonban a magyar királyi államvasutak pénzügyi szempontból is különösen jövedelmező vállalatot alkotnak, amelyek minden más áldásos hatásukon kívül, a beléjük fektetett tőke után 5% tisztá hasznót is hajtanak.

A magyar államvasutak fejlődése forgalom-politikai és pénzügyi szempontjából a jelenlegi vezetés mellett a zónarendszer alkalmazása folytán alakult ily kedvezően. Európa egyetlenegy vasut-kezelősege sem dicsekedhetik a kilométerik be-vezetékek olyan magasságával, ennek következtében mint a mi államvasutaink.

1891-ben a szállított személyek száma 7445 kilométer hosszúság mellett 26,000 000 volt, a be-vétel pedig 18,739.600 forint, vagyis kilométerenként 2517 forint. 1895-ben ezen számok 34,318.000 sze-mélyre, 23,953.596 forintra, vagyis kilométerenként 3060 fortra emelkedtek. A személyforgalom terén tehát a kilométerenkénti jövedelem emelkedése 543 forint, ami az egész vonalhálózatnál 5,213.996 for-tinak felel meg.

Az egészséges forgalmu politika ily nagy keretei mellett további hossz-as számsorok feleslegessé válnak s ha e sorokhoz még csak néhány meg-jegyzést fűzünk az intézmény szociális hivatására vonatkozólag, úgy ez csak azért történ, hogy könnyen érthető magyarázatát adjuk azon tekin-

Szegedi Pinczér-Egylet

első országos helyközvetítő-iroda Szegeden.

Van szerencsém a t. szállodák, vendéglők és kávék urak becses tudomására hozni, miszerint az egyleti helyközvetítő-iroda jelenleg a követ-kező elhelyezendő személyzettel rendelkezik:

Főpinczerek
Szobapinczerek
Éthordók
Bérszolgák

Szakácsnék
Szobaasszonyok
Kaszírnők
Kézileányok

stb. stb. stb. stb.

A t. szállodák, vendéglők és kávék uraknál esetleg előforduló személyzet-szükséget fedez-szén becses megrendelését és mindenkor kegyes pártfogását kéri.

Kisebb személyzet megrendelésénél kériük az utiköltséget mellékelni.

Levél és sürgőnyozim

Teljes tisztelettel

csakis

Kosinszky Antal

Kosinszky A. Szeged

egyleti főügynök.

Országos személyzet-összeköttetés ügy Magyarországon, mint külföldön.

Felkértem az igen tisztelt főpinczér, szoba-pinczér urakat, továbbá a szakácsné, szoba-asszony és kávéházi kaszírnbéket, hogy hely-változás esetén teljes bizalommal forduljanak levélileg a fentírt irodához.

A hozzáknak intézett levelekre rögtön vála-szolunk.

Levélczim csakis

Szíves pártfogásért

Kosinszky A. Szeged

Kosinszky Antal

Esetleges leérkezéskor kérem az egyleti irodát meglatogatni:

Szeged, Templom-tér 6. sz.

Utánzások és hamisítások elkerülése végett kériük a. t. c. fogyasztó közönséget mindig

Kutvállalat Krondorff Karlsbad mellett.
KRONDORFFI
szénsavtartalmu savanyuvíz
a bor vegyítésére
legjobban alkalmas.

A bort nem festi feketére!

A bornak kellemes pezsgőízűt kölcsönöz.

Budapesti raktár:

V. kerület, Zoltán-utca 10. szám.

Főképviseelő a magyar korona területén:

Schneider Szigfried.

Legjobb minőségű
alpaca- és china-ezüstárukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczárú gyári raktára
Budapest, IV. váci-utca 24.

Évészközők, bors- és só-tartók, leveses- és csészék, eczet- és olaj-állványok, kenyérkosarak, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldiszkek, gyertyatár-tók, állóvilárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kiállítás és a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

télynak, amelyet ezen intézmény a világ forgalmi vállalatai sorában élvez.

A magyar államvasutaknál 3000 kinevezett hivatalnok van alkalmazva, akik rendes évi fizetést huznak, napszámban több mint 150.000 ember van. Nagy s valóban imponáló szám, amelynek nem egyhamar találjuk párját.

Neue Fern-Schreibmaschine oder Telescripteur.

Der Telescripteur ist ein Apparat, durch dessen Hilfe man mit ebensolcher Leichtigkeit, mit der man sich der Schreibmaschine bedient, auf Distanz Schrift-zeichen übermitteln kann. Hoffmann kam auf den Gedanken, daß man bei Combination der Schreibmaschine mit dem Telegraphen einen Apparat erhalten könnte, der beider wäre, das Telephon in allen ge-schäftlichen Angelegenheiten vortheilhaft zu erfassen oder aber zum allermindesten dessen Unvollkommenheiten zu befechtigen. Dieser Apparat ist der Telescripteur. Der-selbe ist nichts anderes, als ein Schreibtelegraph, weilt aber gegenüber allen bis heute existirenden Sytlemen große Vortheile auf, von denen der hervorragendste der ist, daß der Apparat fogar von einem Kinde ge-handhabt werden kann.

Es existiren heute schon eine große Anzahl von Schreib- oder vielmehr Druckapparaten, wie die von Hughes, Baudot und zuletzt der Stenotelegraph Gajjag-nes, der mit nur 20 Tasten durch einen einzigen Strom-schluß eine vollständige Silbe auf die Entfernung wiedergibt. Alle diese Apparate aber haben den großen Nachtheil, daß sie, ganz abgesehen von dem enormen Preise, einen sehr gerüben Telegraphisten zu ihrer Be-dienung erheischen. So muß man drei Jahre zur gründlichen Erlernung des Hughes'system rechnen, bei den anderen Sytlemen ist mindestens die gleiche Zeit erforderlich.

Dagegen ist die Handhabung des Telescripteurs nicht complicirter als die einer Schreibmaschine.

Der Apparat setzt sich zusammen aus einer Claviatur, worüber ein den Mechanismus enthaltender Rahmen montirt ist. Die Claviatur besteht aus einer Reihe von Tasten, deren jede mit einem Buchstaben des Alphabets, einer Ziffer oder einem Zeichen correspondirt. Es genügt nun, auf der Abgabestelle auf eine Taste zu drücken, um auf einer oder gleichzeitig auf zwei Em-pfangsstellen den Abdruck des mit der Taste correspon-direnden Buchstabens auf einen Papierstreifen zu be-wirken.

Stellen wir uns nun eine Reihe von Telephon-Abonnenten vor, welche außer ihrem telephonischen Apparat einen Telescripteur oder auch lediglich einen solchen benütigen. Derselbe Draht, der zu telephonischen Mittheilungen dient, genügt auch für den Telescripteur und mit Hilfe eines gewöhnlichen Umhüllers kann man den Strom auf den einen oder anderen der beiden Apparate leiten.

Abonnet A will nun mit Abonnet B verkehren. A verlangt nun beim Centralbureau auf die gewöhn-liche Art und Weise die Verbindung. Gleichzeitig drückt er einen auf dem Sockel seines Apparates befindlichen Hebel herunter. Das Centralbureau giebt den Anschluß mit B und die beiden Stellen A und B können in Function treten. Es muß hier bemerkt werden, daß B hierzu keinerlei Manipulationen nöthig hatte, da jeder Apparat im Ruhezustand zur sofortigen Functionirung bereit ist. A drückt nun successive auf die Tasten seiner Claviatur und übermitteln so dem B seine Mit-theilung auf dem Druckwege: mit Hilfe einer speciellen Anordnung kann er nach Gefallen durch seinen eigenen Apparat gleichzeitig Copie des expedirten Telegrammes erhalten.

Nach beendigter Conversation giebt A an B ein be-sonderes Schlüsselzeichen und hebt den vorher niederge-lassenen Hebel wieder auf und B kann nun seinerseits übermitteln. Er drückt zuerst den Hebel seines Apparates herunter und beginnt dann mit A in oben beschriebener Weise das Gespräch.

Es ist aus dieser Beschreibung klar, daß das Telegraphiren nicht schwieriger ist als das Schreiben auf der gewöhnlichen Schreibmaschine und Feder, selbst Derjenige, welcher zum ersten Male einen Telescripteur sieht, wird imstande sein, auf demselben schreiben zu können, es wird dies zwar langsam gehen, aber man kann sich sehr rasch die nöthige Fertigkeit aneignen.

Da der Apparat jederzeit zur sofortigen Function bereit ist, so kann man sein Bureau verlassen, ohne besondere Maßregeln zu treffen und findet bei seiner Rückkehr den genauen Text der während der Abwesen-heit eingelaufenen Mittheilungen vor.

E. O.

A fagyalt lakomáknál.

Az utóbbi időkben mindinkább elterjedté vált ama szép szokás, hogy nagyobb lakomák végén fagyaltot szol-gáltatnak fel mindenféle plastikus formában. E formákból az utóbbi években egy egész gyűjteményt állítottam össze magamnak, a melyek közül akárhán háziasszonyainkat is közelebbről érdekelni fogja. Egy kedélyes souper alkal-mával, amelyet egy fiatal házaspár a háziur ifjúkai te-kéz asztaltársasága tiszteletére rendezett, a 9 teke vanillafagyaltból, a golyók gyümölcsfagyaltból formálva kerültek az asztalra. Egy kiadó, ki szellemi munkatársai számára rendezett fényes lakomát, a fagyaltot egy nagy kaesa formájában szolgáltatta fel, a bisquitet pedig aczól-tollak alakjában. Egy kereskedelmi tanácsos, ki az új pár

tiszteletére rendezett vacsorát, a jeget egy szarvas és vadász formájában szolgáltatta fel, levén a völgyének neve Vadász, a menyasszonyé Szarvas. Egy költő lakomáján egy lantból ettünk fagyaltot, de az sem volt utolsó, mikor a »Kávéspár-Szakközöny« 200-dik számának megjelenése alkalmával rendezett banketten valódi kávédaráló formájában szolgálták fel a fagyaltot. A hóember, galambok, madár és gyümölcs-csoportok ma már nem tartoznak a ritkaságok közé. Sokkal kevésbé kellemesen lepett meg azonban, a midőn egy alkalommal disznó képében került a fagyalt az asztalra. A szerencsedisznó jelentőségét különben is ma már nagyon unesthetikusnak tartjuk. Az említett példaköböl eléggé kiválglik, hogyan kell a fagyaltok formáját a házigazda szerepe, a vendégek stb. stbire való tekintettel megválasztani és változtatni. Hogy különben mily magasak e tekintetben a megrendelők igényei, kik a cukrásztól azt kívánák, hogy a fagyaltot is úgy formálja, mint a macezipánt, legjobban volt alkalom megfigyelni egy szobrász tiszteletére rendezett diszvacsorán, Drezdában. A traiteurnek ekkor az ünnepeit szobrász két leghíresebb alkotását kellett fagyaltból utána csinálnia. S ez sikerült is neki. A megfelelő szobrokat lefényképezték s a traiteur ezek után oly ügyesen készítette el a fagyaltszobrokat, hogy mindenki azt hitte, hogy a cukrász a szobrász eredeti modelljei után dolgozott. A házigazda mindenáron kedveskedni akarása persze gyakran a legnagyobb kellemetlenségeknek is oka lehet. Egy ilyen, a történelemben is híressé vált esetre is vissza tudok emlékezni, Valahol ugyanis azt olvastam, hogy midőn Frigyes császár trónörökös korában Königsbergben, az ottani egyetem jubileumi ünnepén részt vett, az ottani traiteur, kinek a diszebédre a fagyaltból gondoskodni kellett, abban a hitben, hogy ezzel valami különösen hazafias dolgot cselekszik, az öreg Vilmos császár fejét készítette el fagyaltból s odatette a fiának, hogy egyék belőle. Frigyes trónörökös alaposan összerázkódott, midőn a fagyaltot odakinálták neki, hogy kezdje meg és az egészet méltányolható indignációval, érintetlenül vitette el asztaláról.

M. R.

A portás.

A kontinentális szállodákban a portásnak többnyire a szállodákban be- és kimenő egyénekre, konduktőrökre, vezetőkire, etage-portásokra, kommissionärekre, bérslzókra és kúfúto-fiúkra kell felügyelnie. Az idegenek fogadásánál és elutazásánál tevékeny, gondoskodik a csomagok helyes beosztásáról, elhelyezéséről, elszállításáról, a levelek, sürgönyök stb. helyes kézbesítéséről. Felvilágosításokat ad a szálloda alkalmazottairól, az ott lakó idegenekről, a különböző utazásokról, helyi viszonyokról, látványokról, magánsezemélyek cziméről, üzletekről stb. Gondoskodik arról, hogy az alkalmazottak kötelességeiket pontosan teljesítsék, különös tekintettel a ház biztonságára; ellenőrizi a technikai berendezéseket, a kiszolgálást; őrzi a szobok kulcsait.

Ebből a sokoldalú, gyakran nem is eléggé becsült szolgálatból következik, hogy a portás allandóan helyén tartozik maradni. Minthogy azonban egy ember ereje ily megerőltető szolgálatra hosszabb időre nem elegendő, felváltásról cél-

A t. cz. szállodás és kávék urak becses figyelmébe.

Alólirott tisztelettel értesitem a t. cz. főnök urakat, miszerint én a mult hét folyamán a király-utca 15. szám alatt hatóságilag engedélyeztet

Pinczér ügynökségi irodát

nyitottam szállodai és kávéházi személyzet részére.

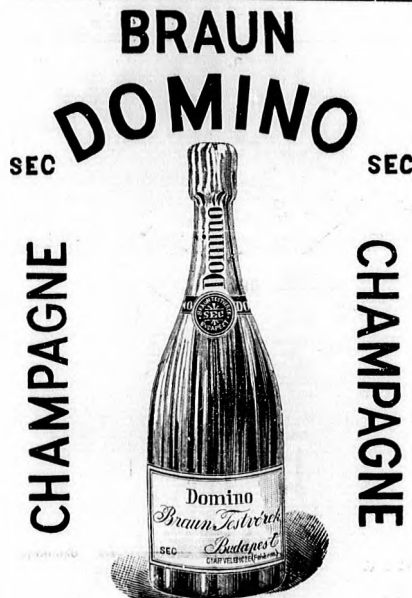
Midőn ezt a t. cz. főnök urak becses tudomására juttatom, előre is biztosítva, hogy megfelelő személyzetről és pontos kiszolgálásról gondoskodva, magamat kegyes jóindulatokba ajánlom, maradok

Liptai J.

ügynök,

a Hirschekron czég volt üzletvezetője.

Telefon 50—93, Charlottenburg-kávéház, király-utca 15.

versenyez nemcsak a hazai, de valamennyi külföldi pezsgőgyártmánnyal is.

Gyár: Kőzponti iroda: Velence (Fehérmege). Budapest, VIII., Üllői-ut 60. Kapható csakis előkelő fűszer- és csemegeüzletekben.

szérő gondoskodni, amire azonban szintén csak a viszonyokkal alaposan ismerős és megbízható egyént lehet használni.

A könyvek, amelyeket a portásnak kell vezetnie, a vendékönyv, amelybe az idegenek megérkezését, elutazását, nevüket, szobájuk számát, állasukat, lakhelyüket jegyzi, s amelyet a viszonyokhoz képest több-kevesebb pontossággal kell végeznie. Emellett áttekinthető kimutatásának kell lennie az elfoglalt és szabad szobák felől, azonban csak a maga s nem idegenek számára, továbbá egy ellenőrző jegyzéket is kell vezetnie az érkező és elutazott vendégekről.

Az idegenek megbízásait, a későbbi czimre vonatkozó utasításait, utjokara, felkelésük stbire vonatkozó apróbb kijelentéseiket szintén megfelelően kell feljegyeznie. Hogy ezeket mily terjedelemben és pontossággal kell elvégeznie, az az üzlet terjedelmétől, a nyert utasításoktól s a saját ügyességtől is függ.

Az idegenek megérkezésénél a portásnak az egymáshoz tartozó egyénekkel kell szemügyre vennie, a csomagok beosztását és elhelyezését pedig minél gyorsabban elintéznie. Természetes, hogy mindehhez nyelv és emberismeret szükséges, hogy gyorsan és jól járasson el a szobákra már mindennek feltűnt, hogy e tekintetben a portások egymástól mennyire különböznek.

A csomagoknak helyes elhelyezése czéljából a portásnak az emeleti portierek állanak rendelkezésére, akik mindenben az ő instrukciója szerint kötelesek eljárni. A csomagok vasúti, postai szállításánál a figyelem és pontosság szintén a portást terhelik, akinek e tekintetben oly megbízást, melyet nem teljesíthet, sehogysen szabad elfogadnia. Ezért a vendéget ilyen dologban minden részletről, ami az időt, pénzt, biztosságot, kényelmet stb. illeti, fel kell világosítani. Kényelemből vagy lustaságból az ilyesmit soha sem szabad elhalgatni.

Az átadott csomagokról pontos jegyzéket kell vezetni, s minden átvételről vagy átadásról bevénnyel kell bírnia. Az idegenekkel szemben való viselkedése udvarias, de határozott, rövid, figyelmes, előzékeny, szolgálatkész legyen. A csak kissé gyanus kérdézőkötőt egy ügyes kérdéssel megcsipeti.

Sok bajt okozhat a portásnak a szobapinczerek hanyagsága is. Ugyancsak a portás kötelessége ügyelni, hogy olyanok, kiknek a szállodában nincs keresni valójuk, oda be ne léphessenek. A különböző munkákhoz is csak jól ismert munkásokat szabad beocsajítani. Az idegenek maguk is sokszor megnehezítik a portás álláspontját, amennyiben nem respektálják eléggé annak jogait. Ilyen sokoldalú a portás szereplése. Egyebekről egy másik alkalommal.

Az Andrassy-úti »Mücsarnok« kávéházát folyó évi augusztus hó 1-én Molnár ur, komáromi kávéház tulajdonos, veszi át.

Stern Fülöp kartársunkat örvendetes családi esemény érte. Neje ugyanis f. évi június 30-án egy egészséges fiugyermekkel ajándékozta meg. Az új-

Alapítottott
1858-ban

Diszokmány
Páris.

Cs. és kir. szabadalmazott

forgatható tekeasztal-gyár

TÓTH ISTVÁN SCHWENDER J.

BUDAPEST, VIII., Gyöngytyúk-utca 8. szám.

Dusan felszerelt raktár
használt és új
tekeasztaloknak.

Dákók
és minden hozzátartozó
kellékek kaphatók.
Tekeasztalok
áthuzása
a legjobb minőségű posz-
tóval jutányos áron.

A fővárosban körülbelül 25 kávéház teljesen berendezett.
A többek között:
Láncz. idő, Bengyel
Continental, Holzwarth
Parlament, Freund
Páris, Simon
Lloyd, Heszmann
Corso, Váray
Petőfi, Leyrer
Korona, Harkay
Vigszínház, Brück
Klinika, Kutschera
Ferenz József, Koch
stb. stb.

Uj! Gyermek-tekeasztalok, melyek ebédli-asztalnak is használhatók. Uj!

Javitások gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Diszokmány
Páris.

Alapítottott
1858-ban

szülött hivatalos — mondjuk fájdalommal — (már az újszülöttre nevére) hivatalos beköszöntőjén számos kávéskollegának vett részt. Minket a kongresszus tartott távol, azért is itt gratulálunk.

Die Kaffeehaus-Lokalitäten in der Markthalle auf dem Rákócypalasz werden nach sofortiger Auflösung des Vertrages mit dem jetzigen Pächter, Herrn Carl Pegg, zu Verkaufsgewölben umgestaltet werden. Wieder ein Beweis, daß in Budapest die Kaffeehäuser viel zu viel sind und es daher an den Behörden wäre, für solche längere Zeit hindurch keine Konzessionen mehr zu geben, da sonst zu befürchten stünde, daß die Zahl der Bettler eine erhöhte werden würde.

Englische Klubs. Einen Begriff von der Bedeutung und von Verbreitung der englischen Klubs geben einige interessante statistische Zahlen, die wir in einer englischen Wochenchrift finden. Nehmen wir z. B. den „National Liberal Club“, dessen Präsident der alte Gladstone ist. Die Jahresbilanz macht einen großartigen Eindruck. Für Nahrungsmittel hat der Hausminister mehr als 400,000 Mark ausgegeben, für Weine 80,000 Mark. Dagegen sind für Spielfarten nur 5600 Mark in Anrechnung gebracht, eine ganz unbedeutende Ausgabe, wenn man bedenkt, daß die Zahl der Klubmitglieder etwa 10,000 beträgt. Der „National Liberal Club“ hat 13 Vizepräsidenten, darunter befinden sich: der Herzog von Westminster, der Marquis von Ripon, Lord Rosebery, der Graf von Kimberley, Sir William Harcourt, Sir Charles Dille, Sir John Lubbock u. A. Wie bei einer Regierung, gibt es in dem Klub Ausschüsse für die verschiedenen Zweige der Verwaltung, so einen Wahlausschuß, Ausschüsse für den Ankauf von Kunstwerken, für das Zeitungswesen, für die monatlichen Abrechnungen u. A. Trotz dieser großartigen Organisation ist aber der „National Liberal Club“ weder der größte,

noch der theuerste unter den Londoner Klubs. Das Eintrittsgeld beträgt nur 100 Mark und der jährliche Beitrag 120 Mark, während im Militärklub der Eintritt 800 Mark kostet und der Jahresbeitrag 240 Mark beträgt.

Praktische Eier-Konservierung. Der Direktor der landwirtschaftlichen Winterschule in Reize hat zwanzig verschiedene Methoden auf ihre praktische Verwerthbarkeit geprüft, und zwar in der Weise, daß er Anfangs Juli v. J. je 20 frische Eier nach den betreffenden Methoden behandelt und Ende Februar d. J. geprüft hatte. Die Resultate waren folgende: 1. Alle Eier waren unbrauchbar: Einlegen in Salzwasser (war nicht versaut, aber durch das zu starke Eindringen des Salzes ungenießbar). 2. Ueber die Hälfte der Eier schlecht: in Salzsäure- und Glycerinlösung gelegt (80% schlecht); Abreiben der Eier mit Salz (70% schlecht); Aufbewahrung in Kleie (70% schlecht); mit Paraffinüberzug versehen (70% schlecht); mit Glycerin und Salzsäurelösung bestrichen (70% schlecht). 3. Bis zur Hälfte der Eier schlecht: In siedendes Wasser (12 bis 15 Sekunden) gelegt (50% schlecht); mit Alkalilösung behandelt (50% schlecht); in Salzsäurelösung gelegt (50% schlecht); mit Wasserglas bestrichen (40% schlecht); mit Colloidum bestrichen (40% schlecht); mit Fett überzogen (40% schlecht); mit Speckschwarte bestrichen (20% schlecht); in Holzasche aufbewahrt (20% schlecht); mit Bor säure und Wasserglas behandelt (20% schlecht); mit übermanganäurem Kali behandelt (20% schlecht). 4. Sämmtliche Eier waren gut: Mit Vaseline überzogen; in Kaltwasser aufbewahrt. 5. Sämmtliche Eier waren sehr gut: In Wasserglas aufbewahrt. Darnach scheint sich die letztere Methode unter den geprüften Verfahren am besten zu bewähren.

Az ezredéves országos kiállitáson

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz-edényt, kávéházi tűzhelyek 50% futási megtakarítással, ajánl mindennemű rézműves munkát, valamint saját szabadalma szerint készített kávé- és tea-főzőgépeit

legjutányosabb áron, pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,

Budapest, VII., dohány-utca 6.

Javítások és czineezések gyorsan elkészíttetnek és jutányos áron számíttatnak. Ócska vörösréz napi áron megvételük vagy becsereztetik.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb von **Leopold Neumann** BUDAPEST, VIII. Muzeum-körút 10. fabrizirt seit Jahren als Specialität Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-Decken und Rohrleitungshalter aus dem besten Material. Gediegene Arbeit. — Prompte Lieferung. — Prospekte zu Diensten.

Diszitési-, mázoló- és fényező-intézet
Pirchner Károly utóda
BUDAPEST,
Csengery-utca 9. szám.
Elvállalja kávéházak, vendéglők, táncztermek, színházak stb. diszitési munkáit a legkiszélesebb kivitelben

Fried Zsigmond
mű-esztergályos
kávéházi eszközök raktára
— és javító-műhelye. —
Budapest, VI., nagymező-utca 9.
Tekegolyók pontosan és jutányosan esztergáltatnak.
Használt golyók és dákók olcsón mindig raktáron.
Csorba golyók magas áron vétetnek és becsereztetnek.

SZT.-MARGITSZIGETI
ÜDÍTŐVIZ
a legkiválóbb és legolcsóbb
ásványos savanyuviz
és
egészség-ápoló ital.

Kitűnő eredménnyel használják: Köszvény-, gyomor- és bélhurutnál, garat-, gége-, tüdő- és hólyaghurutnál.
Kapható: Legtöbb gyógyszertárban, ásványviz-, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.
FŐRAKTÁR:
WERNER ADOLF-nál
(FRUM ISTVÁN UTÓDA)
Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz.
Telefon 90—97.
Főhercegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség.

Rohitsi
FŐRAKTÁR
Budapest
Hoffmann József-nél
Báthory-utca 8. szám.
A Rohitsi savanyuvíz mint gyógyszer felülmúlhatatlan hatású gyomor- és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál, máj- és lépajknál, de különösen váltólázánál.
A Tempel forrás borral vegyítve kitűnő üdítő ital.
A Styria forrás ellenben kizárólag ivókúrára használtatik.
Savanyuvíz

„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS,
„MAGYAR SELTERS“
Vegyelemozve a budapesti m. kir. egyetem. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalmú kiváló hatásúkn bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megövi a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalommal erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleichenbergi, tündőbajkókban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.
A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görsborsdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.
Mint ivóvíz
præservatív gyógyszernek bizonyult **járványos betegségek** idején.
borral használva a legegészségesebb ital!
Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** es. és k. és szerb k. udv. ásványviz-szállítónál, Budapest.
Ugyisintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst-éremmel és a milleniumi nagy-éremmel kitüntetve.

Pécsi tejcsarnok

csemege-sajt-gyára és
első magyar pogácsasajt-gyára

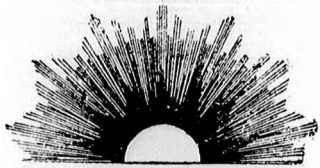
PÉCSETT

ajánlja következő kiváló minőségű
különlegességeit:

- Pécsi csemege-sajt
- Trappista-sajt
- Impérial-sajt
- Pikáns sajtocskák
- Pécsi pogácsasajt (kvargli)
- Kitűnő édes tea-vaj.

Árlappal kívánatra készséggel szolgálunk.

BOROSS TESTVÉREK

Acetylen világítási vállalata

Budapest, IV. Harisch-bazár 19.

Készít magyar királyi szabadalmazott

Acetylen-fejlesztőket,

berendez magánlakásokat, egyes házakat, utcaikat, nyaralókat, vendéglőket, kávéházakat, gyártelepeket, vasuti és hajóállomásokat

A berendezés költsége igen olcsó.

A jelenkor legszebb világítása és olcsóbb mint a petroleum-világítás.

Harisch-bazári üzletünkben megtekinthető egész nap.

Acetylen-fejlesztők raktáron vannak és berendezések azonnal eszközölhetők.

CSÁKY ÁRMIN Budapesten

VI. Andrásy-út 57 (a Millenium kávéházzal szemben).

Kitüntette: 1885. évben a budapesti országos kiállításon.

1889. évben a párisi világkiállításon.

Ajánl **konyharuhákat** minden nagyságban

szakács, pék, czukrász, hentes stb. számára
Kabátok zsinórvelezből frt 150, 2, 250
Kabátok pique-velezből frt 2, 250, 3.
Kabátok csínval- v. satinból frt 1.25, 1.50, 2, 2.50.

— Szakács-nadrágok (pantalon), pamut-kammagarnból, kék, fehér csíkos, 2.50—3 frt.
— Szakács-kötények, fehér, erős szálú cretonból, kr 40, 50, 60.
— Szakács-kötények, fehér, erős szálú vászonból, kr. 60, 80, 100.
— Szakács-sapkák, különféle alakban, kr 25, 30, 35, 40.

Ezen fehérnemű özegeknek külön specizálítása és a legtöbb uraság szállodák és konyhák bálatalaim szállítatik.

Részletes árjegyzékek fehérnemű és férfruhákból kívánatra ingyen küldetnek.

„Erzsébet Szálloda”

Budafokon

a m. kir. államvasutak budafoki pályaudvarának alsó állomásával szemben, gyönyörű parksétánnyal, egyes társaságoknak külön-külön lugasokkal földszint kényelmes játé-, tánc- és éttermekkel berendezve.

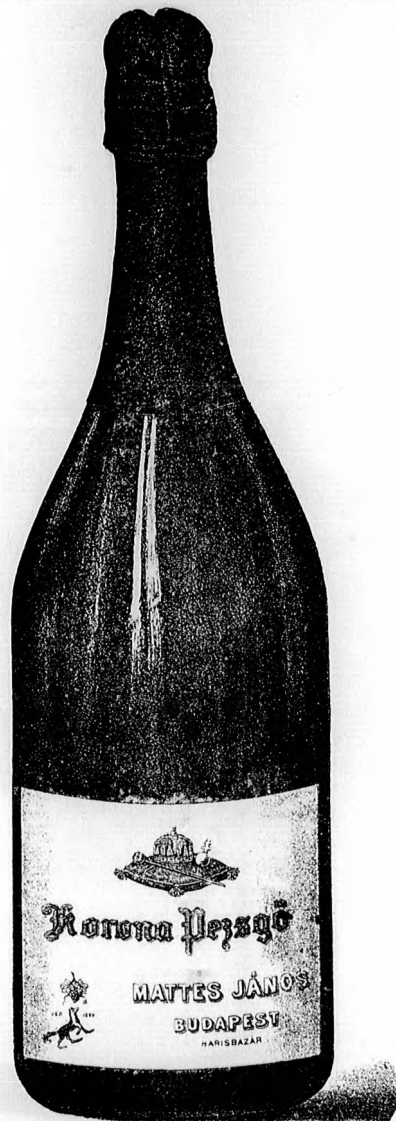
Izletes friss ételekről és kitűnő saját terméste borokról gondoskodott

Bleicher Márton

szálloda-tulajdonos.

Szobák jutányos árban kaphatók.

Minden szerdán és pénteken halászlé.

A világhírű

Eberl-Bräu

mely 1593. évben alapítottott
a legkedveltebb és legegészségesebb

Müncheni sör

kapható

palacsokokban és hordókban a

Magyarországi vezérképviselősnél:

Liptai Lajos és társa

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 57.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A sör 6 hónapig üvegekben eltartható.

Müncheni Löwenbräu

Alulírott tisztelettel jelenti a nagyérdemű szállodás és kávé uraknak, valamint a nagyközönségnek is, hogy ő

a müncheni „Löwenbräu” sörfőződe

részvény-társaság főbizományát

egész Magyarország részére átvette és egy

raktárt palacsok- és hordóbani eladásra

szakszerűen berendezett.

A „Löwenbräu” üvegsörből 10 palacsokkal való megrendelésnél díjtalanul házhoz szállítok.

Vidéki megrendelésekre 20, 30, 40 és 50 palacsokos ládák vannak készletben.

Förster Konrád

vendéglős, vaczi-körut 68. szám,

a müncheni „Löwenbräu” sörfőződe részv.-társ. főraktára.

A zámi szálloda

mely 22 vendégszoba, kávéház, étterem és konyhából áll, teljes berendezéssel együtt **6 évre bármikor bérbeadó.**

Bővebb fölvilágosítást ad Mislay Kálmán szállodás, Zám.

Deckert és Homolka

villanyos műszaki-intézet

A világ-hírd „Graft mikrotelefon” feltalálói és szerkesztői.

BUDAPEST

GYÁR:

RAKTÁR:

VI., Izabella-u. 88.

V., Dorottya-u. 8.

Szállítanak

szálloda-sürgöny- és telefon-berendezéseket,

szálloda-harangokat,

villámhárító- és villamos-világítási-

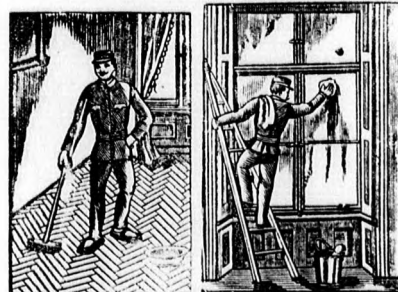
BERENDEZÉSEKET

oleson, solid és szakszerű kivitelben jótállás mellett.

DITRICHSTEIN M.

Lakás- és ablaktisztítási vállalat

VII., Nyár-utca 34/b. számú házamban.

Tisztít alaposan, pontosan és ilesón

egész lakásokat, új épületet, üzleti helyiséget, ugyszintén padlók beeresztése és lakkirozása legjobban lesz eszközöltetve.

Ablaktisztítás bérletben nagyon olcsón és pontosan csakis megbízható munkások által.

Poloskák, sváb, orosz férgek és molyok stb. alaposan kiirtatnak.

Alapítva 1825

Alapítva 1825

Hubert J. E. Pozsony

pezsgőbor pinczészele

ajánlja elismert kitűnő minőségű pezsgőit különösen

GENTRY CLUB

márkáját,

mint a budapesti országos kaszinó pezsgőjét.

Raktár és vezérképviselőség: **ÖRLEY GÉZA BUDAPEST,**

☛ **Telefon 59—74.** ☛

VIII., Baross-utca 111.

Hirrmann Ferencz érczáru-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnyomással és szabad. légkűtővel.
Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék

bor- és sör-csapokban,
valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate

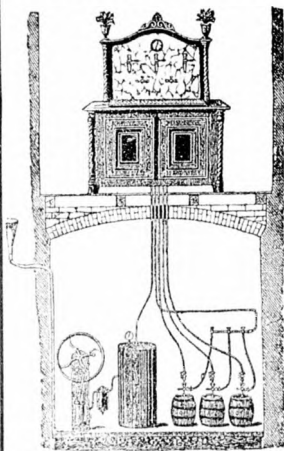
mittelst Luftdruck

mit patentirtem Bierkühler.

Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Ruswahl

in Wein- und Bierpipen,
sowie aller Gattungen Pumpen.

Chocolad Stühmer

Schutzmarke.

Anerkannt als das beste Fabrikat.

Vorräthig in den meisten Spezereiwaaren-Handlungen Budapests und der Provinz.

Grösste Fabrik Ungarns.

Fabrik: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 8.

Goldene und Silberne Medaille.

Jury-Mitglied der Landes-Ausstellung 1885.

Első magyar üvegyár részvény-társaság

BUDAPESTEN,

V., Ferencz József-tér 7. sz. (A főkapitányság palotájában.)

Ajánlja

szálloda-, vendéglő- és kávéházi cikkekben

gazdagon felszerelt raktárait a nagyérdemű közönség b. figyelmébe.
Legújabb sajtolt, kristály és csiszolt üvegek a leggyorsabb és legdiszesebb kivitelben,
valamint villany-, légszesz- és egyéb világítási cikkek állanak a legdúsabb választék-
ban rendelkezésre.

Rajz vagy eredeti minta
után e szakba vágó bár-
mily kivitelű cikkek el-
készíttetnek.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan esz-
közöltetnek.

☛ **Árjegyzékek ingyen és bérmentre.** ☛

Szállodás, vendéglős és kávé uraknak!

KERN JÁNOS

rézműáru
üzlete

Budapest,

II. kapucinus-utca 16. sz.

Alapított 1821.

Mindennemű réz-árak és edények jól, szépen és tartósan elkészítve.

**Tökéletes kávéházi
és vendéglői berendezések.**

Ónozások és javítások jutányos áron. — Kávéházi tűzhelyek.

CHRISTOFLE & Cie.

cs. és kir. udvari szállítók,
legmagasabb kitüntetés minden kiállításon.

Magyarországi főraktár

WADLSTEINER F.-nél

üveg-, porcellán-, fayence- és majolikaárak
gyári raktárában

BUDAPESTEN

IV. ker., Váci-utca 27. sz.

Christofle a valódi ezüst egyedüli pótlója.

12 leves kanál	16.50	1 mártás-mérő	3.50
12 villa	16.50	1 csukorpor-kanál	3.50
12 kés	17.—	1 halas-készlet	9.—
12 kávéskanál	8.50	4 palackkalj	8.50
12 csemege-kés	15.—	1 mustártartó	5.50
12 csemege-villa	15.—	1 kettős sőtartó	2.25
12 csemege-kanál	15.—	1 saláta-készlet	6.—
1 leves-mérő	5.30	1 felvágó-készlet	7.50
1 tej-mérő	3.20	1 csukor-fogó	1.75
1 főzelekes-kanál	4.—	1 ecet-olajállvány	15.—
1 komposzt-kanál	3.50	1 kabarett-villa	1.50

BORHEGYI F.

ezelőtt Láposy F. és társa

pa'aczkozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

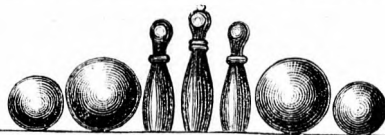
francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron.

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

KERTÉSZ TÓDOR

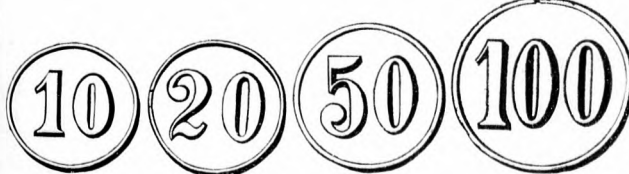
MŰIPARÁRUK RAKTÁRA
BUDAPEST
IV. KRISTÓF-TÉR.

Lignum-Sanctum kugli golyók

9 9½ 10 10½ 11 11½ 12 12½ 13 13½ 14 14½ cm. átm.

1.15 1.30 1.50 1.70 1.90 2.15 2.30 2.50 2.70 2.85 3.— 3.20
Kugli golyók kemény gyertyánfából, nagyság szerint 70, 75, 80 kr. Kugli
húrok száraz gyertyánfából, szokásos vastagságban, egy készlet 2.25 kr. Kugli
kivilágításához nagy petroleum-lámpa 4 ftt. Orosz kuglizó egy készlet ba-
hákkal, lignum-sanctum golyóval, igazítható zsinorral és csiga sróffal 5.50—6.50.
Pincéztáska, apró pénznek, derékra esatolható özbörlől 2 osztálylyal 2.40,
3 osztálylyal 3 ftt. Pincéztáska, papírpénznek több osztálylyal bőrbéléssel
1.80, 2.20, 2.50, 2.80 ftt. Ariston zenélőszekrény 17 ftt. egy kotta lap 50 kr.
Flobert-fegyver társaságnak díj lövészettel 7 ftt 10—12 ftt. Tivoli mulatságos
társasjáték 4.80, 6.50 9 ftt. Lampion nyári ünnepélyek kertek kivilágításához
15, 20, 25, 30 kr. Magnesium-fáklya, 30 perczig nagy világosságot ad fehér vagy
vörös színben 1.20 kr. Kerti gyertyatartó szél ellen füveg borítóval 1 ftt. Kerti
petroleum-lámpa 2.20 kr. Hydraulikus hordozható szeszes italok megromlása
ellen 1 ftt. Palack dugaszoló kalapáccsal 90 kr. Erős dugaszhozó fanyéllal
20—30 kr. Dugaszhozó emeltyűvel és pezső nyitóval 1.20 kr. Dugó kiemelő
készlet, ajtóra felszerelhető 2.50 ftt. Evőeszközök tekete fanyéllal 12 pár 2.30,
3.50, 4 ftt. Evőeszközök fehér esontnyelű 12 pár 3.60 4.60 kr. Legjobbnek bizo-
nyultfrancia egérfogó 50 kr. Ellenőrző-bárcák

100 » b 1-es sárgarézből ftt — 90 100 darab 20-as sárgarézből ftt 2.20
01davr 5-ös vörösrézből » 1.20 100 » 50-es vörösrézből » 4.—
100 » 10-es nickelből » 1.40 100 » 100-as sárgarézből » 5.—
Billard-golyók elefántesont utánzat igen tartós, egy készlet 3 darabbal
62 64 66 7/8 átm.
10.— 11.— 12.— ftt.

Billard-dákó 2.—, 2.50, 3.— ftt Dákóhór egy doboz 100 darabbal kicsi 1.30
közép 1.40, nagy 1.60 kr. Dákóhór-ragasztó gelatin egy doboz 20 kr. Kávé-
házi és kaszinó dominó átszegtett a kö hossza 5.— 6.50 7.50 ftt
veres 21 26 32 37 42 7/8

Sakk-tábla politirozott 1.— 1.40 1.80 2.50 3.20 ftt
eserényefa 1.40 1.80 2.20 3.— 4.— ftt
Sakkalakok angol forma, egy darab fából faragva, egy készlet
1 2 3 4 5 6 7 szám
2.— 2.40 2.80 3.20 5.20 6.40 7.20 ftt

Ujságtartó esztergályozott fogantyúval 75 kr. — Abrosz megerősítő szabadban
a szél ellen 100 darab 7 ftt. — Szalvéta-prés, kemény-fából, 47 cm. hosszú
26 cm. széles 4 ftt 80 kr.

Megrendeléshez számoló czédulát mellékelek.

Vorzüglich bewährte

Bierschank-Apparate

mit Kohlensäure, Luft- oder Wasserdruk,
neueste patentirte

Kühlvorrichtung,

zerlegbar, leicht zu reinigen,
wenig Eis erforderlich offerirt

Arnold Watterich Budapest

Tabakgasse 5.

Bierschank-Anlagen
unter Garantie für Solidität und
Brauchbarkeit.

• Kostenüberschläge gratis. •

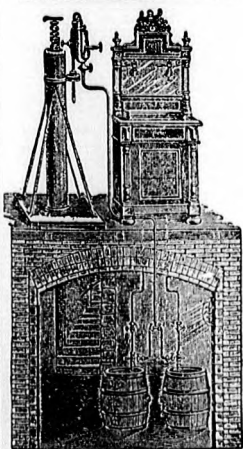
Bierdruckpumpen, Moussierpippen
und alle Kellereiartikel.

Mittel gegen alle Weinkrankheiten.

Essenzen

zur Rum-, Liqueur- und Essig-
Erzeugung.

Illustrierter Preiscourant und Manipulationsbuch gratis.

Kávéházi, vendéglői

és

szállodai szoba teljes berendezéseket

a legegyszerűbbtől a legkiválóbb kivitelig

KOHN JAKAB és JÓZSEF

cs. és kir. szab. tömören hajlitott fabutor-gyáraiból

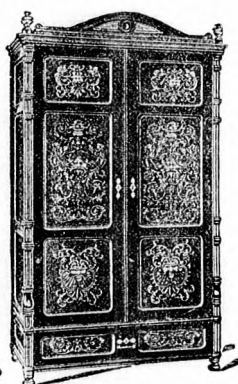

BUDAPEST

V., Ferencz József-tér 3. sz.

(Diana-fürdő épület)

I. emelet.

*Költségetéssel
teljes
berendezésekhez
készséggel szolgálunk.*

*Képes árjegyzék
kiváncra ingyen
és bérmentve.*

Francia pezsgőbor-gyárosok
Louis François & Comp.

Diplome d'Honneur

Lissabon.

Promontor.

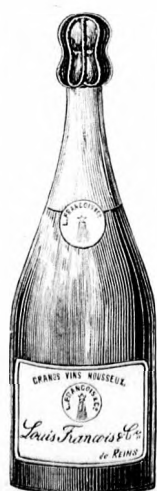
Arany érem

Báris, Olíva, Semevár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az

egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és cégünk mint ilyen a budapesti
kereskedelmi- és váltótörvényoszé nél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

*Főraktár : Borhegyi Ferencz ezelőtt Lápóssy
Budapest, Maas-palota.*

Vezérképvís eőség : Ruda es Blochmann, Budapest.